

Jaarverslag 2023 Gevangenzorg Nederland

**Gevangenzorg
Nederland**
Geloof in herstel

Voorwoord directeur bestuurder

‘Het lukt je nooit om de oceaan over te steken, totdat je de moed hebt om het zicht van de kust los te laten.’

– Columbus

Tussen de bajes en buiten buldert een oceaan aan golven. Hoe voorkom je dat je in vrijheid niet direct kopje onder gaat? Ruim 25 procent van de gevangenen die vandaag vrijkomen, zit binnen twee jaar alweer vast. Nog meer hebben een delict gepleegd, maar komen daarvoor niet in de gevangenis. Op langere termijn is de recidive nog hoger. Een serieus probleem dus, voor de persoon én de maatschappij.

Een gevangenisstraf wil mensen veranderen. Dat vraagt oversteken naar ander gedrag. Voor die reis zijn moed en medemensen nodig. En vooral motivatie. Op die aspecten zet Gevangenzorg Nederland in. We werken aan de basis van een dynamisch veranderproces. Want motivatie is dynamisch. Bezoeken, gesprekken en cursussen krikken onze hulvragers als het ware omhoog zodat ze zicht en geloof krijgen dat een nieuw land van leven en geluk ook voor hen bereikbaar is.

Grote passie

In 2023 bestond onze organisatie 30 jaar. Als ik één aspect mag noemen dat mij motiveerde om me meer dan 25 jaar in te zetten voor barmhartige gerechtigheid aan daders en hun familie, dan is dat de diepe motivatie en grote passie die ik zie bij mijn inmiddels bijna 700 collega's. Betaald of vrijwillig, allen zijn met hart en ziel én verstand van zaken betrokken op de mens in detentie, thuis of onder behandeling in een tbs-kliniek. Uit onderzoek blijkt dat vrijwilligers écht vertrouwen van hen krijgen en daarom binnenkomen in het hart. Daar worden keuzes gemaakt om te veranderen. Het vervult ons met dankbaarheid als het lukt.

Als informele zorgorganisatie werken we in een web van en met veel (formele) organisaties, binnen en buiten de gevangenissen en tbs-klinieken. U kunt het allemaal lezen in dit jaarverslag 'Met lef aan de basis'.

Royale steun

Voor meer dan de helft is ons werk financieel mogelijk door donaties van kerken, bedrijven, particulieren en fondsen. Bijzonder verheugend waren de acties van jongeren op scholen en tijdens vakantiecampen. We zagen ook de loonkosten stijgen door een forse verhoging van de CAO die de komende jaren zal doorwerken. Het vraagt alertheid. Aan het eind van het jaar werden we toch weer aangenaam verrast doordat we meer ontvingen dan we begroot hadden. Na een aantal 'rode' jaren is dat zeer welkom en geeft dat vertrouwen. Het laat zien dat we een organisatie zijn met draagvlak in de samenleving.

Ons werkveld zit in een proces van versobering. Er is (noodgedwongen) veel aandacht voor veiligheid. Dit straalt breder af dan ons lief is. Ook is er personele krapte in de gevangenissen. In goed overleg blijven er intussen mogelijkheden om gevangenen te motiveren. Met meer dan gewone interesse volgen we de vorming van een nieuw kabinet. Worden de gordijnen van werkveld nog grauwer?

Transitie

In 2023 keken we ook in de spiegel. Vanaf 2024 willen we een meerjarige transitie in gang zetten om meer vrijwilligers te betrekken in ons werk, zowel in de zorgprocessen als in de publiciteit en fondswerving. We vernieuwen intussen ook onze risicokaart met actuele risico's die onze doelstelling bedreigen en wat we kunnen doen om risico's te beperken. Het gaat naast politieke risico's bijvoorbeeld ook om financiële risico's.

Kompas

Er ligt een oceaan van uitdagingen voor ons. Het kompas blijft erop gericht dat detentie en criminaliteit niet het laatste woord hebben. Maar dat gevangenen, achterblijvers en tbs-patiënten een mens hebben die tijd voor hen heeft en motiveert om vol te houden in hun oversteek naar een nieuwe toekomst. Moge onze naald gestuurd worden door Gods zegen.

Hans Barendrecht
directeur bestuurder

Raad van Toezicht

Het jaar 2023 was een hectisch jaar. Hoewel deze eerste zin een open deur lijkt, is het wel een korte karakterisering van de activiteiten van Gevangenenzorg. We zijn als Raad van Toezicht dankbaar dat we aan het eind mogen vaststellen dat de meeste doelen zijn bereikt. Dankzij inspanningen van alle betrokkenen. Hieronder legt de Raad van Toezicht verantwoording af van zijn activiteiten.

Taken en werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directeur-bestuurder en het vastgestelde beleid. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht een klankbordfunctie voor de directeur-bestuurder. De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in de statuten en het reglement. Met onze interne toezichtkaders willen we duidelijkheid geven ten behoeve van iedereen die betrokken is bij (de financiering van) de activiteiten van GNd. Op deze manier verantwoorden we ons als het ware naar de overheid, naar fondsen en kerkelijke gemeenten die ons ondersteunen. En ook naar bedrijven en particulieren, die we tot onze trouwe achterban mogen rekenen.

Commissies

De Raad van Toezicht kent twee permanente adviescommissies: de auditcommissie en de remuneratiecommissie. De commissieleden geven zo nodig een terugkoppeling tijdens een vergadering van de Raad van Toezicht. Mede op basis hiervan neemt de Raad van Toezicht zijn besluiten. De auditcommissie is gericht op de bedrijfsvoering, de financiële verslaglegging en het accountantsonderzoek. De remuneratiecommissie voert de jaarlijkse beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder en adviseert over het bezoldigingsbeleid. Daarnaast heeft deze commissie een rol bij de selectie van kandidaten voor het vervullen van vacatures in de Raad van Toezicht.

Overlegstructuur

In 2023 heeft de Raad van Toezicht driemaal vergaderd met de directeur-bestuurder: op 20 april, 7 juni en 6 december. De geplande vergadering van 11 september is niet doorgegaan. De geagendeerde stukken zijn via een e-mailprocedure afgedaan. Voor zover nodig zijn de conclusies tijdens de vergadering van 6 december bekrachtigd. De vergaderingen van de Raad van Toezicht werden voorbereid door de voorzitter van de Raad van Toezicht, de directeur-bestuurder en de ambtelijk secretaris. In iedere vergadering stond een voortgangsrapportage (inclusief financiën) van de directeur-bestuurder op de agenda, zodat de uitvoering van het jaarplan en de bijbehorende begroting te volgen is.

De Raad van Toezicht houdt specifiek toezicht op vier benoemde aandachtsgebieden, te weten:

1) Financiën en Strategie; 2) Zorg en Kwaliteit van handelen; 3) Identiteit en Achterban; 4) HRM en Netwerken. Tijdens iedere vergadering vond een bespreking van één van deze aandachtsgebieden plaats aan de hand van een rapportage door een regiehouder uit de Raad van Toezicht. De regiehouder bereidde de rapportage in afstemming met de directeur-bestuurder voor.

Tijdens de vergaderingen van 20 april en 6 december stond het aandachtsgebied Financiën en Strategie centraal. Het lid van de auditcommissie, Willem Punt, was betrokken bij de voorbereiding van de vaststelling van de jaarrekening 2022, de bijbehorende managementletter en de begroting 2024. Daarnaast overlegde hij periodiek met de directeur-bestuurder over actuele financiële ontwikkelingen. De Raad van Toezicht keurde in zijn vergadering van 20 april het jaarverslag en de jaarrekening over 2022 goed. Tijdens de vergadering van 6 december werd het jaarplan 2024 en het Strategisch Beleidsplan 2024-2026 goedgekeurd.

Tijdens de vergadering van 7 juni was het aandachtsgebied Zorg en Kwaliteit van handelen geagendeerd. Dit gebeurde aan de hand van een rapportage van Siemon Bezuijen als regiehouder. Op 11 september rapporteerde regiehouder Alrik de Haas over het aandachtsgebied Identiteit en Achterban. Regiehouder Marleen Loof deed tijdens de vergadering van 6 december verslag over het aandachtsgebied HRM en Netwerken.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

Op 29 en 30 november heeft de Raad van Toezicht zijn jaarlijkse zelfevaluatiebijeenkomst gehouden. Bij een deel van de bijeenkomst was ook de directeur-bestuurder aanwezig. De heer prof.dr.ir. Rienk Goodijk was uitgenodigd om met ons van gedachten te wisselen over het concept van strategisch partnerschap. De heer Goodijk heeft met de voorzitter de bijeenkomst voorbereid. Hij heeft de relevante documenten bestudeerd en met iedere deelnemer tevoren intakegesprek gevoerd. We hebben de presentatie en gedachtewisseling beschouwd als een doorontwikkeling van de bestaande toezichtskaders op basis van Policy Governance. We beraden ons op de borging van het concept in onze interne regelgeving.

Overige besproken onderwerpen

Naast de hierboven al genoemde zaken besteedde de Raad van Toezicht afzonderlijk aandacht aan de volgende onderwerpen.

Statutenwijziging: In het kader van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen moesten de statuten gedeeltelijk worden aangepast. Conform het bepaalde in artikel 17 van de statuten van de stichting werd op 13 april de voorgestelde wijziging goedgekeurd door het bestuur, waarna de Raad van Toezicht besloot tot aanpassing van de statuten. Deze aanpassing is op 19 augustus doorgevoerd.

Dossier pensioenfonds PFZW: Dit jaar liepen er nog besprekingen over uiteindelijke afhandeling van de gelijkwaardigheid van de regeling bij a.s.r. en NN aan die van PFZW. Deze besprekingen zijn met ondersteuning van een pensioenadvocaat afgerond. De definitieve toetsingsrapporten van de actuaris zijn aangeleverd en de bedragen aan a.s.r. en PFZW voldaan. PFZW heeft op 18 november bevestigd dat de eigen regeling van GNd voldoet aan de voorwaarde van gelijkwaardigheid. Het dossier is daarmee afgerond.

Beoordeling directeur-bestuurder

De Raad van Toezicht beoordeelt periodiek het functioneren van de directeur-bestuurder. Het jaarlijkse evaluatiegesprek vond plaats aan het eind van het kalenderjaar en wel op 4 december. Alle eerder benoemde aspecten zijn aan de orde geweest. De remuneratiecommissie heeft namens de Raad van Toezicht haar waardering uitgesproken voor de inzet van de directeur-bestuurder, die de organisatie door alle dynamiek kon loodsen.

Afsluiting

De Raad van Toezicht is dankbaar voor de voortgang van het werk in het jaar 2023. De organisatie stond voor bijzondere uitdagingen. We danken alle betrokkenen voor hun inzet. We zijn allen die het werk financieel mogelijk hebben gemaakt zeer erkentelijk voor hun steun.

Gevangenezorg streeft naar een plek in de samenleving voor gevangenen na hun detentie. Geloven in herstel blijkt iedere keer van toegevoegde waarde. We zijn dankbaar voor het feit dat velen een nieuwe start kunnen maken. Laat de Bijbelse inspiratiebron ons steeds weer kracht geven bij de activiteiten van Gevangenezorg. Met het oog op herstel van verhoudingen en bouwen aan een nieuw bestaan voor mensen in detentie en uiteindelijk ten dienste van de samenleving waarvan zij deel uitmaken.

Drs. Servaas Stoop

Voorzitter Raad van Toezicht

Samenstelling Raad van Toezicht

drs. Servaas Stoop

Maatschappelijke functie: Burgemeester Gemeente West Betuwe

Benoemd op: 2-2-2014

Herbenoemd op: 7-12-2022

Datum aftreden: 12-2026

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)
- Voorzitter bestuur Stichting Voorzieningsfonds hospice Calando te Dirksland (onbezoldigd)
- Lid identiteitscommissie Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs te Ridderkerk (bezoldigd)
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Driestar Educatief te Gouda (bezoldigd)
- Voorzitter bestuur Stichting Van der Koppel-van den Heuvel te Ophemert (qq-functie; onbezoldigd)
- Voorzitter bestuur Stichting Fruit Tech Campus te Geldermalsen (qq-functie; onbezoldigd)
- Voorzitter Stuurgroep Fruitpact (onbezoldigd)
Lid bestuur Stichting Greenport Gelderland (onbezoldigd)

mr. Alrik de Haas

Maatschappelijke functie: Strafrechtadvocaat bij Alrik de Haas | Strafrechtadvocaat en Raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof 's-Gravenhage

Benoemd op: 1-12-2014

Herbenoemd op: 06-12-2023

Datum aftreden: 12-2027

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)
- Ontwikkelaar en advocaat bij Proeve van Bekwaamheid van magistraten in opl., vanuit SSR te Utrecht (bezoldigd)
- Docent bij o.a. Bijzonder Strafrecht Academie te Den Haag (bezoldigd)
- Voorzitter Stichting Mens en Strafrecht te Utrecht (onbezoldigd)
- Hoofddocent voor de Beroepsopleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten, Hoofdpraktijk en Leerpraktijk Strafrecht (bezoldigd)

---

drs. Ing. Willem Punt

Maatschappelijke functie: rector-bestuurder Het Vlietland College Leiden

Benoemd op: 2-4-2014

Herbenoemd op: 07-12-2022

Datum aftreden: 12-2026

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Driestar Educatief te Gouda (bezoldigd)
- Bestuurslid St. Schuilplaats te Veenendaal t/m 1-10-2023 (onbezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs GO te Middelharnis (bezoldigd)

---

drs. Siemon Bezuijen

Maatschappelijke functie: Psycholoog, Psychologenpraktijk Bezuijen

Benoemd op: 25-11-2015

Herbenoemd op: 9-12-2020

Datum aftreden: 12-2024

Herbenoembaar: Ja

Nevenfunctie:

- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)
- COO plaatselijke commissie KNRM Stellendam en Ouddorp (onbezoldigd)

Marleen Loof

Maatschappelijke functie: Oud-Notaris

Benoemd op: 7-12-2016

Herbenoemd op: 8-12-2021

Datum aftreden: 12-2025

Herbenoembaar: Ja

Nevenfunctie:

- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)
- Scriba NGK Waterpleinkerkerk Rotterdam

Drijfveren

‘Wij zijn een stem uit de samenleving die vindt dat niet criminaliteit maar *geloof in herstel* het laatste woord mag hebben.’

Missie en visie

Onze missie is ‘*geloof in herstel*’! Dat wil zeggen: we reiken (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun familie de helpende hand om samen te werken aan herstel. Dat doen wij met een landelijk netwerk van betaalde en onbetaalde medewerkers en met steun van kerken, bedrijven, fondsen en particulieren. Onze kernwaarde ‘barmhartige gerechtigheid’ en persoonlijke aandacht en verantwoordelijkheid staan bij ons centraal. Wij zijn een stem uit de samenleving die vindt dat niet criminaliteit maar *geloof in herstel* het laatste woord mag hebben. Dáár zetten wij ons voor in, uit liefde tot God en de medemens.

Het is onze visie om – in weerwil van veranderende maatschappelijke omstandigheden – met een geduldig hart, liefdevolle ogen, gespitste oren en milde handen, present zijn bij gevangenen, tbs-patiënten en hun familie en hen te helpen naar een nieuwe toekomst zonder criminaliteit en detentie. Wij willen daarbij gebruik maken van de groeiende technologische mogelijkheden. Steun uit de samenleving en samenwerking met stakeholders zijn daarbij essentieel. Daarom willen we ons werk helder en actueel positioneren.

Ons verhaal – Geloof in herstel

Met ruim 650 (vrijwillige) collega’s werken we dagelijks aan de doelen van Gevangenzorg Nederland. Dit doen we door middel van bezoekwerk, het geven van cursussen en het begeleiden naar werk. We zijn actief in vrijwel alle Nederlandse gevangnissen en in vier van de zes Forensisch Psychiatrische Centra.

In het Nieuwe Testament wordt opdracht gegeven om gevangenen te bezoeken. ‘Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen’ (Mattheüs 25:36). Met onze medewerkers en vrijwilligers geven wij hieraan dagelijks invulling.

Wij willen gevangenen op weg helpen naar een toekomst zonder criminaliteit. Een baan, huisvesting, eigenwaarde en positieve contacten zijn hiervoor ontzettend belangrijk. Onze vrijwilligers helpen gevangenen en ex-gevangenen hierbij. Met verschillende projecten helpen we gevangenen met het vinden van werk.

Het is belangrijk dat gevangenen zich bewust zijn dat criminaliteit vaak grote gevolgen heeft voor slachtoffers en andere betrokkenen. Dit besef is vaak onvoldoende aanwezig. Tijdens meerdaagse cursussen gaan we met (ex-)gevangenen over die gevolgen in gesprek. We helpen een denkproces op gang te brengen, waardoor (ex-)gevangenen hun verantwoordelijk ontdekken voor hun delict. Daarbij betrekken we ook slachtoffers van criminaliteit. We zijn dankbaar dat juist ook slachtoffers en nabestaanden hieraan mee willen werken. Het is krachtig en kwetsbaar tegelijk.

Gevangenen, tbs-patiënten en families van gevangenen ervaren vaak, ieder op hun eigen manier, gevoelens van eenzaamheid en schaamte. Onze vrijwilligers bieden hen allereerst een luisterend oor tijdens de bezoeken. Zij doen dat aandachtig en toegewijd om te ontdekken wat nodig is.

Wettelijk kader

Als vrijwilligersorganisatie binnen de sanctietoepassing werken we vooral binnen het werkgebied van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Waar mogelijk en nodig trekken we samen met de andere vrijwilligersorganisaties op. Jaarlijks is er een gesprek met de verantwoordelijk minister en zijn er netwerkbijeenkomsten rondom thema's die door DJI voor de vrijwilligersorganisaties worden georganiseerd. De vrijwilligers verrichten werkzaamheden die een aanvulling zijn op de werkzaamheden van het DJI-personeel. Op deze wijze mogen zij een bijdrage leveren aan een humaan detentieklimaat en de re-integratie van (ex-)gevangenen.

Privacy

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en andere privacyregels vragen van GNd een juiste en transparante verwerking van persoonsgegevens. Hoe we dit doen is vastgelegd in onze protocollen en belegd bij verantwoordelijke personen in de organisatie.

Logo en internationale samenwerking

Gevangenzorg Nederland (GNd) is lid van Prison Fellowship International (PFI), dat in ruim 100 landen vertegenwoordigd is. PFI heeft als non-gouvernementele organisatie een consultatieve status in de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC) en neemt actief deel aan VN Alliantie van Ngo's met betrekking tot misdaadpreventie en strafrecht.

GNd participeert als Advisory Council in de Global Capacity Initiative van PFI. Het betreft advisering aan PFI over programma's en strategisch beleid.

Door ons lidmaatschap van PFI hebben wij in de loop der jaren diverse aansprekende projecten voor gevangenen kunnen ontwikkelen. In 2023 is onze directeur bestuurder toegetreten tot het bestuur van PFI.

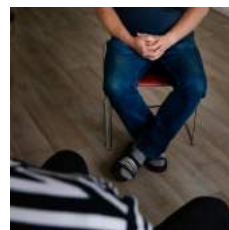
Alle leden van PFI hebben net als GNd de Bijbel en de geloofsbelijdenis van Nicea als basis. Het logo van GNd is een variatie op het logo van PFI dat gebaseerd is op de Bijbeltekst uit Jesaja 42:3: *'Het geknakte riet zal Hij niet verbreken (...) naar waarheid zal Hij het recht voortbrengen'*.

Aandacht voor de hulpvrager

‘Vrijwilligers laten je zien dat je niet zomaar een monstertje bent dat opgesloten moet worden.’

– Claudia (tbs-patiënt)

‘Zonder Bert was ik er niet meer geweest’

Klaas (een zestiger) zit al zestien jaar vast en heeft er nog drie te gaan voordat hij naar een tbs-kliniek kan. Samen met Bert (zijn bezoeker-vrijwilliger) zitten we in de familiekamer van de gevangenis in Vught en genieten daar van koffie en van de taart die Klaas zelf heeft gebakken.

De eerste twee jaar nadat hij was opgepakt, was Klaas compleet van de wereld. Vanuit zijn vrije leven als marktkoopman, belandde hij na een zeer ernstig levensdelict in de gevangenis. “Ik was echt ver heen.” Zijn casemanager stelde voor contact op te nemen met Gevangenzorg. Dat deed hij en zo komt het dat Bert nu al twaalf jaar lang op bezoek gaat.

“Gevangenzorg krijgt van mij een tien”, zegt Klaas. “Als jullie er niet waren, was ik er niet meer geweest.” Klaas doelt hier op de periode dat hij zo diep in de put zat dat hij erover dacht een einde aan zijn leven te maken. Hij was zó ongelukkig in de gevangenis waar hij toen zat. Onze maatschappelijk werker Prisca heeft zich samen met Bert ingezet voor overplaatsing naar een andere gevangenis.

Klaas heeft veel spijt van wat er is gebeurd

“Als ik er trots op was, zou Bert me niet bezoeken.” Dat beaamt Bert. Hij rijdt elke twee weken vijf kwartier heen en weer terug om Klaas twee uur te bezoeken. “Wat er is gebeurd, is hartstikke fout, nooit en nooit goed te praten. Klaas heeft er oprecht spijt van, dan vind ik als christen dat hij een tweede kans moet krijgen. Als hij er trots op was, zou ik geen zin hebben om tijd en energie in hem te steken.”

Nu geven de bezoeken Bert voldoening. “Ik weet dat Klaas er echt op zit te wachten. Dat het voor hem een meerwaarde heeft dat ik langskom. Ik ga elke keer weer met plezier naar Klaas toe.” Bert is de enige die hem nog bezoekt. Met zijn kinderen heeft Klaas, tot zijn grote verdriet, al jaren geen contact meer.

“Elke twee weken komt Bert op bezoek. Dan krijg je een stukje positiviteit, dat kun je weer meenemen je cel in. Die bezoeken zijn héél veel waard! Niet iedereen wil voor een boef zo’n eind rijden. De meeste mensen spugen ons uit, maar jij bent er!”, zegt Klaas terwijl hij Bert dankbaar aankijkt.

Aandacht voor Gevangenen

Om gevangenen te bereiken, moet GNd zichtbaar zijn in de PI's (gevangenis en huizen van bewaring). We hebben dan ook ingezet op contacten met de ketenpartners in de PI, zoals casemanagers, staffunctionarissen en geestelijke verzorging, en waren we bijvoorbeeld aanwezig bij vrijwilligersbijeenkomsten. Daarnaast hebben we ingezet op zichtbaarheid onder gevangenen, door aanwezigheid bij diverse re-integratiemarkten. Doorlopend waren de nieuwe afspraken rond de VOG's een thema in diverse PI's. Ook belemmerend was en is de herziening van afspraken rond bezoek in ambtelijke gespreksruimtes. Inmiddels liggen er vanuit DJI landelijke richtlijnen. We zoeken naar een constructieve samenwerking in 2024.

Op bezoek

Veel gevangenen vinden het fijn om met iemand ‘van buiten’ te praten. Zij melden zich aan voor het bezoekprogramma. De vrijwilligers bieden hen een luisterend oor en ondersteunen en helpen hen bij wat zich voordoet in de diverse leefgebieden. Door het vertrouwen dat er ontstaat, ontluikt er vaak een intrinsieke motivatie bij de gevangene om te werken aan herstel in plaats van hun tijd uit te zitten.

Meet Up

Niet iedere gevangene heeft behoefte aan een bezoeker-vrijwilliger. Zij vinden het soms al voldoende om op een andere wijze op een laagdrempelige wijze een gesprekje met een vrijwilliger te hebben. In 2023 hebben onze vrijwilligers 300 maal een Meet Up verzorgd in vijf gevangenissen. Op meerdere afdelingen gingen vrijwilligers in tweetallen op bezoek op de leefafdelingen van de gevangenissen om met gevangenen een gesprek aan te gaan. We krijgen van PI personeel terug dat het bijdraagt aan de rust en sociale veiligheid. We zien een tendens dat steeds meer gevangenen zich aanmelden voor een regulier bezoektraject.

Back to the Future

In 2023 kwam een nieuwe cursus gereed. In Back to the Future gaan vrijwilligers en gevangenen via een handleiding met elkaar in gesprek over vragen en verwachtingen rond de terugkeer in de familie. Het is een laagdrempelige en basale manier van voorbereiding. Het vergroot het succes op re-integratie. In 2024 zullen we dit aanbieden aan gevangenen in samenwerking met PI's en mogelijk ook met gemeenten in verband met hun opdracht gevangenen te integreren.

Maatwerk

In PI Alphen aan den Rijn draaien we, op verzoek van de minister voor Rechtsbescherming, de driejarige pilot Maatwerk. De focus ligt op arbeidsintegratie. De Cursus ArbeidsOriëntatie (CAO) staat daarbij centraal. Deze cursus helpt de gevangene een beroep te kiezen dat bij hem past en om te gaan leren. Daarnaast zien we dat veel van de gevangenen in deze pilot kiezen voor het bezoektraject zodat zij een maatje hebben dat hen begeleidt in hun hersteltraject. Verder volgt een deel van hen onze herstelrecht cursus SOS Individueel. De opdracht van de minister is een vervolg op De Compagnie (DC). We zien in het tweede pilotjaar dat het DC-succes niet te behalen is in een individueel aanbod. Tegelijk zien we dat een individueel aanbod waarin aandacht, tijd en professie samenkomen tussen PI en Gevangenezorg, voorziet in een essentiële behoefte.

SOS

Voor gevangenen is het van belang om te werken aan een veilige terugkeer in de maatschappij. GNd helpt hen daarbij door het aanbod van herstelgerichte SOS Cursussen. In deze cursussen wordt gesproken over Schuld, Slachtoffers en Samenleving. Hierbij staat 'verantwoordelijkheid nemen' centraal. Behalve een groeps- en individuele variant, kent deze cursus ook mogelijkheden tot verdieping in de varianten SOS Follow Up en SOS Nazorg. Deze cursussen worden aangeboden door GNd-vrijwilligers die een verdiepende training hiertoe hebben gevolgd. In de groepscursus komt in één van de sessies een slachtoffer zijn/haar verhaal vertellen. We zijn dankbaar dat we een beroep kunnen doen op twintig slachtoffers die zich hiervoor in willen zetten.

Kindercadeauprogramma

Gevangenen kunnen gebruik maken van het Kindercadeauprogramma. Ze kunnen voor hun kind (tot en met zeventien jaar) een cadeautje aanvragen in het kader van hun verjaardag en/of met kerst. Zo mogelijk worden deze cadeautjes door een vrijwilliger persoonlijk bezorgd.

Aantallen

Bezoekprogramma gevangenen: We ontvingen 132 nieuwe verzoeken van gevangenen. Ondanks de formele bezoekbelemmeringen, konden we hierop toch ingaan. Het hoge aantal was mede een gevolg van onze inzet op zichtbaarheid. Het totaal aantal trajecten in 2023 bedroeg 281. Met 130 gevangenen werd het traject afgesloten. Zeven gevangenen deed een beroep op onze nazorg. Het jaar werd afgesloten met 137 lopende trajecten.

Meet Up: In totaal werden ruim 300 bezoeken afgelegd, waarbij zo'n 1200 gevangenen de kans kregen om het gesprek aan te gaan.

Maatwerk: Er startten 50 nieuwe trajecten, waarvan er 14 de CAO volgden. In 2023 konden we inclusief de al lopende trajecten, in totaal 71 trajecten begeleiden. In totaal sloten we ook weer 37 trajecten af. We begeleidden in deze pilot 19 gevangenen in hun zoektocht naar werk

SOS: 9 keer werd de SOS Cursus gegeven aan 65 deelnemers; 40 keer de cursus SOS Individueel (waarvan 10 uit Maatwerk-trajecten); 5 keer SOS Follow Up en 25 SOS NaZorg-trajecten.

Kindercadau: 279 kinderen kregen een cadeautje met hun verjaardag en 276 ter gelegenheid van kerst.

Aantal bezoekttrajecten gevangenen
281

Aantal kinderen dat een cadeautje ontving met
verjaardag of kerst
555

Aantal ontmoetingen met gevangenen tijdens
Meet Up
1.200

‘Zonder Albert was ik nooit op deze plek gekomen’

Elf jaar geleden werd Joran onderweg naar zijn werk door vijf politieauto's klemgereden. Hij belandde voor 39 maanden achter de tralies en moest daarna, mét een strafblad, zijn leven weer op poten krijgen en een baan zien te vinden. Dat laatste lukte met hulp van onze vrijwilliger Albert. Joran: “Albert is een onmisbare schakel geweest. Zonder hem was ik nooit op deze plek gekomen.”

Voor we neerstrijken voor het interview, maken Albert en Joran eerst een kort rondje door het tuindersbedrijf waar Joran alweer zes jaar geleden aan de slag ging bij de technische dienst. Het contact tussen de mannen is ontstaan nadat Joran hulp zocht bij Gevangenezorg. In de gevangenis had Joran al wel eens posters zien hangen. Joran: “Mijn dochtertje kreeg met kerst een cadeautje via Gevangenezorg. Ik vond het wel bijzonder dat ik daar niet zelf voor hoefde dokken.” Toen hij uit de gevangenis kwam, belde hij naar Gevangenezorg of zij hem konden helpen zijn leven weer op orde te krijgen. “En zo heb ik Albert leren kennen.”

‘Er zit wel een luchtje aan’

Juist in die tijd stuitte Albert op een vacature in de krant die hij helemaal bij Joran vond passen. Albert: “Ik ben gaan bellen en kreeg direct de directeur aan de lijn. Dat is me daarna nooit meer gebeurd. We spraken uitgebreid en op een gegeven moment moest ik natuurlijk vertellen dat Joran gedetineerd was geweest. Ik zei: ‘Er zit wel een luchtje aan.’ Eerst wilde de directeur het niet meer, maar als ik eenmaal m'n tanden ergens inzet, laat ik niet meer los. Ik ben dan net een pitbull. Ik zei: ‘Deze man voldoet op bijna alle vlakken aan wat u vraagt en anders leert hij het wel. Ga eens met hem koffiedrinken.’” Zo belandde Joran via Albert bij de technische dienst. Een baan waar hij zijn ervaring en talent helemaal in kwijt kan.

Inmiddels werkt Joran hier alweer zes jaar. Het contact tussen de twee mannen is gebleven. Albert: "We spreken elkaar heus niet elke maand, maar we willen elkaar wel graag elkaar regelmatig ontmoeten!"

Aandacht voor Terugkeer

Gevangenen die vrijkomen zien zich geconfronteerd met diverse problemen bij het vinden van werk, het opbouwen van een sociaal netwerk en vinden van huisvesting. Het is van cruciaal belang om op deze leefgebieden toekomstperspectief te hebben om weer te kunnen functioneren in de maatschappij, zonder criminaliteit. Onze vrijwilligers gaan bij hen op bezoek en denken met hen mee.

Reclassering

2023 was helaas het laatste pilotjaar in de samenwerking van de Reclassering met vrijwilligersorganisaties als GNd en Exodus. Reclassanten werden in deze samenwerking gekoppeld aan vrijwilligers die zo een bijdrage leverden aan resocialisatie. Ondanks een positief onderzoeksrapport, uitgevoerd door Saxion Hogeschool, kreeg de pilot helaas niet de mogelijkheid zich verder te ontvouwen. De financiering werd stopgezet.

Arbeidsbemiddeling (AB)

In PI's bieden we gevangenen de mogelijkheid om zich te laten begeleiden naar werk. Ook na detentie bestaat deze mogelijkheid. Het liefst zien we deze gevangenen eerst de onze Cursus ArbeidsOriëntatie volgen omdat die de basis legt voor de juiste begeleiding. We gaan met hen actief op zoek naar passend werk, hetzij vrijwilligerswerk, hetzij betaald werk. Een goede tijdsbesteding in een goed netwerk is immers cruciaal in de weg naar totaal herstel. Onze inzet is daarbij gericht op een *duurzaam* herstel.

Aantallen

Nazorg: Er stroomden 61 nieuwe hulpvragers in, onder wie 48 via de Reclassering. Samen met de al lopende trajecten konden we in totaal 156 trajecten in de NaZorg begeleiden.

Arbeidsbemiddeling: We mochten in 2023 60 trajecten begeleiden. In totaal meldden zich 52 nieuwe hulpvragers zich voor dit traject. 37 van hen volgden de onze cursus CAO. We bemiddelden 22 (ex-)gevangenen naar werk.

Je kind in de gevangenis

Het zal je maar gebeuren: je kind belandt in de gevangenis. Wat doet dat met jou als ouder? Hoe ga je om met schaamte en schuldgevoel. Hierover vertelde Inge in het televisieprogramma Nadia. De zoon van Inge kwam op zestienjarige leeftijd in detentie. Inge had haar zoon zelf aangegeven. Ze zag geen andere uitweg meer. “Hij was zo aan het provoceren. Ik was bang voor de gevolgen. Ik dacht: straks doet hij iemand op straat iets aan en niet allen mij. Het was echt heel moeilijk. Angst te hebben voor je eigen kind. Vooral na het weekend als er zoveel was gesnoven, was het erg. Je weet het op een gegeven moment niet meer.” Haar zoon werd opgepakt en vastgezet wegens drugscriminaliteit.

Hij is nu vrij. “Ik ben nog steeds gek op hem. Ik zie hem nog als het kind dat hij was. Ik heb nog altijd de hoop dat het goedkomt.”

‘Het liefst wil je hem weer meenemen’

Natuurlijk ging Inge op bezoek in de gevangenis. “Dan zie je je kind daar en dan wil je hem het liefst meenemen.”

Inge voelt zich net zo goed als haar zoon veroordeeld door haar omgeving. Sterker, ze veroordeelt zichzelf ook. “Wat heb ik verkeerd gedaan?”, vraagt ze zich vaak af. Ze heeft twee kinderen. Eén gaat gevangenis in en uit, de tweede leidt een gewoon leven.

Omdat ze in haar omgeving haar verhaal niet durfde delen, zocht Inge op internet naar mogelijkheden om haar verhaal kwijt te kunnen. Zo kwam ze uit bij Gevangenezorg, dat er met het programma Aandacht voor Achterblijvers juist ook voor familieleden is. “Ik belde hen en er werd zo respectvol mee omgegaan. Ik kon kiezen tussen regelmatig iemand thuis op bezoek, of bellen. Ik koos voor bellen. Tot op de dag van vandaag bel ik regelmatig met deze vrijwilliger. Het is ontzettend fijn dat je kunt praten met iemand die naar je luistert en niet oordeelt.”

Aandacht voor Achterblijvers

Met Aandacht voor Achterblijvers (AvA) richten we ons specifiek op de doelgroep van

partners, kinderen en ouders van gevangenen en tbs-patiënten. Richting de hulpvragers wordt al enige tijd specifiek gecommuniceerd vanuit het AvA-label. In 2023 zijn de voorbereidingen getroffen om dit label breder in de markt te zetten, zodat ook voor verwijzers en netwerkpartners duidelijk is dat AvA er specifiek voor die doelgroep is.

Bezoektrajecten

In de bezoektrajecten wordt een achterblijver gekoppeld aan een vrijwilliger die op bezoek gaat om een luisterend oor te bieden en praktisch mee te denken. We zagen in 2023 een stabiel verloop van het aantal hulpvragers. Om de nood van eenzaamheid rondom detentie enigszins te verzachten, konden vrijwilligers in de kerstperiode een cadeaupakketje aanbieden aan de achterblijvers die ze bezochten.

Bel- en mailconsulten (BMC)

Er is naast de vaste bezoektrajecten ook vraag naar hulp die slechts kortdurend is. Meestal bestaan die uit eenmalige bel- of mailconsulten. Daarnaast kunnen achterblijvers ook infopakketten opvragen. Na verloop van tijd worden deze aanvragers nagebeld om te bezien of zij voldoende informatie hebben om hun weg te kunnen vervolgen.

Ontmoetingsdagen en Thuisfrontinformatiedagen

Er werden drie ontmoetingsdagen met in totaal achttien deelnemers georganiseerd, verspreid over het land. Daarnaast organiseerde Reclassering Bureau Buitenland een viertal Thuisfrontinformatiedagen waarbij AvA aanwezig was om het lotgenotencontact te begeleiden. Op deze wijze mochten we in 2023 nog eens 47 achterblijvers begeleiden.

Ontmoetingsplek

In het vierde kwartaal van 2023 heeft PI Dordrecht akkoord gegeven om in 2024 te starten met de Ontmoetingsplek. Dit betreft een welkomstplek voor familie die op bezoek gaat in de PI. Zij kunnen voorafgaand aan het bezoek bij onze ontvangstvrijwilligers langs gaan voor een goed gesprek en een kop koffie.

Vader-Kindmiddag

Vanuit PI Dordrecht kwam ook de vraag om inzet van vrijwilligers tijdens de Vader-Kindmiddag. Besloten is om hiermee te starten per februari 2024. De inzet van vrijwilligers betreft steun voor het kind tijdens zijn/haar bezoek aan vader tijdens de Vader-Kindmiddag in PI Dordrecht. De vrijwilliger heeft als taak om de kinderen op te halen en terug te brengen bij de brengers van de kinderen en de kinderen te begeleiden naar en van de ruimte waar vader is.

Chat

De chat is opengesteld voor iedereen die een vraag heeft over het werk van Gevangenzorg Nederland, maar zeker ook voor inhoudelijke vragen. Tijdens openingstijden van de chatfunctie zijn vrijwilligers beschikbaar om de vragen te beantwoorden of de vragen bij de juiste persoon in de organisatie neer te leggen. In de praktijk zien we dat voornamelijk achterblijvers hiervan gebruik maken.

Netwerkgesprekken

Een relatief nieuw aanbod dat nog niet zo van de grond wil komen is het faciliteren van 'lastige' gesprekken tussen de gevangenen en hun netwerk (bijvoorbeeld familieleden). Het gaat om het goede gesprekken rondom vele vragen die er kunnen zijn. Het uiteindelijke doel is herstel van een goede relatie. Dit helpt ongetwijfeld bij een goede integratie. Het aanbod van Netwerkgesprekken is eind 2023 actief bij vrijwilligers onder de aandacht gebracht om dit aanbod mee te nemen in de bezoekgesprekken.

Aantallen

Bezoektrajecten achterblijvers: 181. Onder hen zijn éénoudergezinnen: 83 éénoudergezinnen met 105 kinderen tot en met twaalf jaar; 41 kinderen met kinderen van dertien tot zeventien jaar. In totaal gaat het om 230 achterblijvers.

Bel- en Mailconsulten: 295

Chat: 251 gesprekken met 149 unieke deelnemers, onder wie er 72 in de leeftijd tot en met 29 jaar.

Aantal bezoekttrajecten achterblijvers
181

Bel- en mailconsulten
295

Chatgesprekken
251

'Tbs-patiënten worden in de media weggezet als monsters'

"De succesverhalen hoor je niet", zegt de 42-jarige Claudia. Zelf is ze het levende bewijs van dat succes. Geknókt heeft ze om te komen waar ze nu is: een zelfstandige vrouw die weet wat ze waard is. Onderweg heeft ze veel steun gehad aan onze bezoekvrijwilliger Sietske. Ze trekken al zeven jaar samen op.

Claudia had een onveilige jeugd, trok als tiener vooral naar oudere mannen. Het waren verkeerde relaties. Het liep uit op mishandeling, verkrachting en gedwongen prostitutie. "Ik ging drugs gebruiken om mijn gevoel uit te schakelen." Ze vertelt dat ze werd betrokken bij een ruzie tussen drie mensen en werd aangezet om geweld te gebruiken, zodanig dat een van hen is overleden. Claudia (toen 29) werd veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf met daarna tbs. In de gevangenis ging de knop om. "Ik zat twee maanden in volledige beperking. Ik heb toen om een Bijbel gevraagd. De verhalen van Jezus hebben zó mijn hart geraakt." Ondertussen had ze het zwaar in de vrouwengevangenis. Ze kreeg nauwelijks bezoek van buiten. Samen met de gevangenispastoor nam ze contact op met Gevangenezorg. En zo kwam onze vrijwilliger Ans regelmatig langs. Het is zo belangrijk dat er vrijwilligers zijn, vindt Claudia. "Ze laten je zien dat je niet zomaar een monstertje bent dat opgesloten moet worden."

'Het is fijn dat er iemand is die naar je omkijkt'

Claudia was blij dat ze na vier jaar voor behandeling naar de tbs-kliniek kon. "Anders had ik nu nog met dezelfde problemen gezeten." Vanaf het begin heeft ze in de kliniek overal aan meegewerkt. Ze was en is enorm gemotiveerd om een ander leven te leiden.

Ook in de tbs-kliniek vroeg ze een bezoekerwilliger van Gevangenzorg. Dat werd Sietske. Claudia waardeert die bezoeken enorm. "Het is fijn dat er iemand is die naar je omkijkt. Dat je weet dat je ertoe doet. Dat ook jij van waarde bent. Sietske is een schat van een vrouw. Wat ook zo fijn is: ze is gelovig. We kunnen samen bidden en over het geloof praten. Ik heb zoveel kracht uit geloof gekregen."

Deze woorden ontroeren Sietske: "Ik vind het mooi dat ik met je mocht meelopen", knikt ze naar Claudia. "Ik heb mogen zien hoe je steeds weer stapjes vooruit zette. En wat ik heel bijzonder vind, is je rechterarm." Claudia steekt haar arm uit. Er staat een complete Bijbeltekst op getatoeëerd: Filippenzen 4 vers 13. Daar wil ze voortdurend naar kunnen kijken. Want dat blijft ze nodig houden.

Aandacht voor Forensische Zorg/tbs

De meeste mensen in Nederland kennen tbs-patiënten alleen maar vanwege de enkeling die tijdens verlof opnieuw de fout in gaat. Het vergemakkelijkt voor de andere forensische patiënten hun weg in resocialisatie niet echt.

Bezoektrajecten

Ieder mens is kostbaar. Dat geldt óók voor tbs-patiënten. We zijn dankbaar voor de vrijwilligers die beschikbaar zijn voor juist deze langjarige bezoekercontacten. Ze zijn aanvullend op de behandeling die patiënten in de kliniek al ontvangen. Met meerdere klinieken hebben we een samenwerkingsovereenkomst en een uitermate constructieve praktijk van afstemming en overleg. De in- en uitstroom van hulpvragers lag door het jaar heen op zo'n vijftig trajecten. In totaal mochten we in 2023 203 trajecten begeleiden.

Hond

Vanuit een van de klinieken kwam de vraag om mee te werken aan een pilot om op een alternatieve manier contact te leggen met hulpvragers die minder snel een regulier bezoekertraject aangaan. Dat betreft dan hulpvragers met een heftige psychische problematiek waarin een hond ondersteunend blijkt in het maken van contact en in het ontwikkelen van vaardigheden in sociaal contact. Sinds kort is er daarom binnen deze kliniek een start gemaakt met bezoekertrajecten waarbij naast de vrijwilliger ook een hond wordt ingezet. De eerste berichten zijn ronduit hoopgevend. Er zijn nu zes trajecten opgestart in deze variant. Zowel de kliniek en hulpvragers als onze vrijwilligers zijn er erg enthousiast over.

Aantallen

Forensische zorg: 203 trajecten, waarvan zes met hond.

Aandacht voor de hulpverlener

‘Luisteren is belangrijk. Je hebt niet voor niets twee oren en maar één mond.’

– Aleida, vrijwilliger bij Gevangenzorg

Aandacht voor de vrijwilligers

Gevangenzorg is een vrijwilligersorganisatie, dat wil zeggen dat we zonder onze 634 vrijwilligers ons werk niet zouden kunnen doen. Deze vrijwilligers stellen immers tijd beschikbaar om op bezoek te gaan bij (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en achterblijvers. Ook op ons kantoor zijn enkele vrijwilligers werkzaam voor diverse programma's. De gemiddelde leeftijd is 57 jaar. Gemiddeld blijft men zeven jaar verbonden aan ons werk. De toewijding is groot. We prijzen ons ook gelukkig met een groot aanbod van geïnteresseerden om vrijwilliger te worden. Er is werk genoeg, maar het ontbreekt aan financiële middelen voor een voldoende begeleidingscapaciteit.

Trainingen

Om onze vrijwilligers goed toegerust het werkveld in te laten gaan bieden wij hen diverse trainingen aan. Allereerst bij indiensttreding, wanneer zij de Basistraining volgen. Daarna worden zij in de gelegenheid gesteld om zich verder te ontwikkelen door trainingen te volgen op een van de specifieke deelgebieden, zoals Detentie & Terugkeer, Familierelaties, SOS, CAO, Forensische Zorg, Chat en Meet Up. Ook zijn er diverse intervisiegroepen waarin zij verder toegerust worden voor hun werk en ervaringen kunnen uitwisselen.

Regionale ontmoeting

In de periode april/mei was er op twaalf plekken in het land een regionale ontmoetingsbijeenkomst. Dit jaar vonden de gesprekken plaats rondom het thema 'Afstand-Nabijheid' in zorgrelaties. Verder organiseren we jaarlijks een vrijwilligersdag. Die vond in 2023 plaats op zaterdag 7 oktober in Kruispunt Vathorst in Amersfoort. Er waren 172 vrijwilligers (inclusief collega's) aanwezig. Met elkaar dachten we onder leiding van majoor Van Schaik van het Leger des Heils, na over het thema 'Geen woorden, maar daden?!' Hoe brengen we in gesprekken met onze hulpvragers het geloof ter sprake zonder actief met woorden te willen evangeliseren? Naast de gebruikelijke onderwerpen als samenzang, ontmoeting en lunch spraken we in kleinere groepen verder over dit onderwerp. Dit werd erg gewaardeerd.

Bijzondere aandacht

In 2023 waren elf vrijwilligers twintig jaar in dienst. De vrijwilligerscoördinatoren hebben dit met hen gevierd tijdens een etentje in Leusden. Op de Nationale Dag van de Vrijwilliger (7 december) ontvingen alle vrijwilligers een presentje per post (kaart met standaard).

Aandacht voor de betaalde krachten

Met veel passie en professionaliteit werken de betaalde medewerkers bij GNd. De één richt zich op de aansturing, anderen op fondswerving & communicatie, officemanagement, financiën, ICT of zorgprogramma's. Deze betaalde medewerkers worden beloond volgens de Cao Sociaal Werk Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening, waarbij GNd verplicht is aangesloten. De aansturing vond in 2023 plaats door een tweehoofdig MT, bestaande uit Hans Barendrecht (directeur bestuurder) en Erik de Jonge (manager zorgprogramma's & vrijwilligers) en door een teamleider fondswerving & communicatie, Rjino van Waarde.

In 2023 werkten er onder hun leiding door het jaar heen 39 medewerkers (26,68 fte),

fte's op de afdeling Zorg & Vrijwilligers
15,40

fte's op de afdeling Fondsenwerving &
Communicatie
3,88

fte's op ondersteunende diensten (o.a. financiën
en secretariaat)
4,39

Toezicht wordt gehouden door de Raad van Toezicht middels Good Governance. Na vertrek van collega's konden we een aantal keren succesvol nieuwe medewerkers werven. Naast bekwaming door aanwending van het loopbaanbudget (Bedrijfskunde, ICT, Presentie en Social Work), waren er ook de teamscholingsmomenten, waarbij we in 2023 startten met het Enneagram, dat in 2024 verder uitgediept wordt. Daarnaast had de Zorgafdeling de jaarlijkse teamdag. Hierbij verdiepten we ons verdiepten in de rollen binnen het team. Dat deden we door middel van werkvormen rond de theorie van de Piramide van Lencioni. De meeste teamleden van F&C namen deel aan de jaarlijkse Vakdag Fondsenwerving in het Beatrix Theater in Utrecht.

Integriteit

Integriteit en veiligheid zijn voortdurend aandachtspunten voor Gevangenzorg. Onze werkzaamheden in Penitentiaire Inrichtingen en klinieken zijn streng gereguleerd. Vrijwilligers worden goed getraind op al deze omgangsvormen. Manipulatie van vrijwilligers is een reëel risico. Gevangenzorg monitort rapportages van vrijwilligers bijvoorbeeld op signalen hiervan en bespreekt dit met vrijwilligers, individueel en op trainingsbijeenkomsten. Ons integriteitsbeleid is voorts uitvoerig beschreven in protocollen en reglementen. Klachten kunnen voorgelegd worden aan het Centraal Bureau Klachtenmanagement in de Zorg te Gorinchem. In 2023 is één klacht behandeld van een vrijwilliger met wie de samenwerking is beëindigd.

Aandacht voor de maatschappij

‘De actie voor Gevangenezorg sluit aan bij onze burgerschapsvraag: ‘Wie ben ik voor mijn omgeving’. Mooi was het bezoek aan de gevangenis in Zaanstad en het gesprek met een gevangene. Bedankt!’

– A.H.A. Pas, Locatiedirecteur VLC Barneveld

Samenlevingsorganisatie

Als samenlevingsorganisatie brengen we de vrije maatschappij naar binnen. Dat doen we door onze programma's en cursussen aan te bieden die gericht zijn op herstel, werk, een luisterend oor en praktische hulp. Daarbij werken we nauw samen met andere partijen als de Reclassering, Stichting Ontmoeting, Perspectief Herstelbemiddeling, andere organisaties die lokaal justitieel vrijwilligerswerk doen, enz. om als filantropische makelaar te zorgen voor herstel tussen ‘binnen en buiten’.

'Gevangenzorg Nederland is een fijne en loyale partner, met wie wij als inrichting op een positieve wijze samen optrekken om een gezamenlijk doel na te streven: De bij ons gehuisveste gedetineerde burger naar een duurzame werkplek te begeleiden om daarmee de kans op een geslaagde re-integratie te vergroten. De door Gevangenzorg Nederland gegeven Cursus ArbeidsOriëntatie is een waardevolle aanvulling op het traject naar werk. De deelnemer gaat tijdens de cursus, samen met een vrijwilliger van Gevangenzorg op zoek naar wat voor hem het best passende werk zou zijn, rekeninghoudende met zijn achtergrond, interesses, ambities en competenties. De samenwerking met de vrijwilligers en met arbeidsadviseur en coördinator van de vrijwilligers, Marinus Offermans, verloopt zeer soepel.'

Amilcar Santos - Medewerker Re-intergratie & Herstel

De Maatschappelijke Raad

De Maatschappelijke Raad levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het beleid van GNd en functioneert als extern klankbord en adviesorgaan voor de directeur-bestuurder. De Raad bestaat uit tien leden en vergadert jaarlijks. Tussentijds geeft de MR gevraagd of ongevraagd advies. De brede samenstelling en deskundigheid van de Maatschappelijke Raad, hun verankering in de samenleving en hun interesse voor ons werk, maakt de Maatschappelijke Raad tot een zeer waardevol adviesorgaan. De Maatschappelijke Raad bestond in 2023 uit de volgende leden:

Andries Knevel – Spreker, schrijver & radiopresentator

Kees van der Staaij – SGP Tweede Kamerlid (tot eind 2023)

Jan Waaijer – Voormalig burgemeester Zoetermeer

Peter van der Sande – Voormalig President ICPA, voormalig hoofddirecteur DJI

Gert Jan Huisman – Managing Partner Anders Invest

Ine Voorham – Voormalig manager Leger des Heils

Harry Paul – Consultant ABDTopconsult, Ministerie BZK

Jan Verburg – Niet-uitvoerend bestuurder De Vries en Verburg Groep – Voorzitter
Algemeen Bestuur

Michiel van der Wolf – Hoogleraar forensische psychiatrie, Universiteit Leiden en
Universitair hoofddocent straf(proces)recht, Rijksuniversiteit Groningen

Support vanuit de achterban

De geefbereidheid en verbondenheid van onze donateurs was in 2023 opnieuw groot. Via bedrijven, kerken, scholen en particulieren mochten we € 1,4 miljoen aan achterbaninkomsten ontvangen. Dat is een stijging van € 178.000 ten opzichte van de achterbaninkomsten in 2022. Met veel dankbaarheid mogen we opmerken dat er een stevig en stabiel draagvlak in de samenleving is voor ons werk. Het getuigt van betrokkenheid bij onze inzet voor persoonlijk herstel en een leefbare samenleving. Dat inspireert ons.

Naast de achterbaninkomsten is bijzonder te noemen de jaaractie van Koers vakanties. Koers vakanties is een reisorganisatie voor jongeren en kinderen verbonden aan de Gereformeerde Gemeenten. Zij hadden voor 2023 Gevangenzorg Nederland als actiedoel uitgekozen. Prachtig al die initiatieven en acties met een geweldige opbrengst.

'Telkens weer als ik hoor en lees over de geweldige inzet van de vrijwilligers van Gevangenzorg Nederland, ben ik verbaasd en een beetje stil. Zoveel vrijwilligers? Zo goed getraind en voorbereid? En dan zoveel tijd besteden aan mannen en vrouwen in de gevangenis? Deze vrijwilligers zijn het goud van Gevangenzorg en van samenleving. Onbaatzuchtig geven ze een deel van hun tijd aan de naaste in problemen. Je kunt eigenlijk iedere organisatie zo'n grote kring van vrijwilligers, dan zou de wereld er een beetje mooier uitzien.'

Andries Knevel - Spreker, Schrijver, Radiopresentator en lid
Maatschappelijk Raad GNd

Particulieren

In 2023 ontvingen we € 770.194 aan donaties van huishoudens. Dat is een stijging van € 34.000 ten opzichten van 2022. In juni verdween de acceptgiro definitief. In de plaats daarvan gebruiken we bij onze brieven nu het gele en grijze donatieformulier van Goede Doelen Nederland. Deze verandering had geen gevolgen voor de geefbereidheid. Behalve de nieuwsbrieven (6) kreeg een selectie van onze donateurs ook de jaargiftmailing fysiek in de bus of in de mailbox. De paasmailing ging weer naar alle donateurs. In elke nieuwsbrief kwam een van onze zorgprogramma's aan bod. In de artikelen lieten we zien welke impact de aandacht van onze vrijwilligers heeft op het leven van onze hulpvragers.

Eind 2023 telde de nieuwsbrief een oplage van ruim 15.200 adressen (print) en 4.500 (digitaal). In verband met het 30-jarig jubileum van Gevangenzorg Nederland is een speciale jubileumeditie van onze nieuwsbrief uitgebracht. Al onze donateurs hebben deze ontvangen. Klik op de link om de jubileum editie te bekijken: <https://gevangenzorg.nl/jubileum-gevangenzorg-nederland/> In 2023 is het RFM-model geïmplementeerd. Vanaf oktober wordt gewerkt met een gepersonaliseerde QR-code. Dit verbetert het relatiebeheer met onze donateurs.

Klachten

Kritische reacties van onze donateurs zien we als blijk van betrokkenheid. In 2023 kregen we drie klachten. Twee donateurs vonden dat ze te snel achter elkaar gebeld werden door ons telemarketing bureau. Een derde donateur gaf aan ook in online benaderingen graag met u in plaats van jij aangesproken te willen worden. De klachten hebben we zorgvuldig behandeld volgens de interne klachtenprocedure.

Kerken

Samen geloven in de missie en geven voor herstel! We kijken dankbaar terug op een bijzonder mooi jaar. Er waren 56 kerken die ons voor het eerst steunden. In totaal zijn 631 kerken betrokken bij ons werk. De inkomsten van kerken in 2023 stegen naar € 339.118, bijna € 40.000 hoger dan begroot.

Vanuit kerken merken we een groeiende behoefte praktisch betrokken te zijn. Een mooi voorbeeld is de sponsoring van de Hervormde Gemeente Schoonhoven van vijftien bemoedigingspakketten voor achterblijvers van gevangenen. Kerk in Actie heeft in 2023 naast de Paasgroetenactie ook via hun website aandacht gevaagd voor ons bemoedigingspakket.

Bijzonder mooi was de actie van de Jeugdbond van de Gereformeerde Gemeente. Deelnemers aan de Koers-vakanties haalden maar liefst € 75.000 op voor ons werk. Ook ontwikkelden we materialen als een bijbelstudieboekje, een stille tijdwijzer, een programmaboekje, een bonnenkaart voor de kinderen en een video met ervaringsdeskundige Virgil en vrijwilliger Rien. Dit materiaal kan met eenvoudige aanpassing ook verder gebruikt worden.

Presentaties

In 2023 waren er 84 presentaties in kerken. Om aan de groeiende vraag naar presentaties te voldoen zijn er nieuwe PR-vrijwilligers geworven. In ons team van 26 voorlichters, zijn acht zogenaamde ervaringsdeskundigen. Ze weten wat criminaliteit en detentie veroorzaken maar kennen óók de kant van herstel. Onze PR-vrijwilligers zijn ook een belangrijke schakel in de werving van donateurs.

Scholen

Het Van Lodenstein College in Barneveld en de Gomarus Scholengemeenschap in Gorinchem hadden ervoor gekozen om in het schoolseizoen 2022/2023 acties te organiseren voor het werk van Gevangenzorg. Het leverde in totaal € 64.000 op. De leerlingen die het meeste geld tijdens de actie hadden opgehaald, mochten in juni 2023 mee met een excursie naar JC Zaanstad waar een voorlichting door de gevangenis personeel en een interview met een gevangene veel indruk maakte. In de nacht van vrijdag 15 op zaterdag 16 december 2023 werd de CSG Prins Maurits omgebouwd tot een heuse gevangenis. Zeventig leerlingen van klas een en twee lieten zich een nacht opsluiten om geld op te halen voor Gevangenzorg Nederland. Samen hebben zij in totaal € 4.894 verdiend. Het was de eerste uitvoering van ons 'Nacht in de bak'-concept via het Actieplatform.

Preventie

In 2023 ontwikkelden we in samenwerking met Driestar Educatief preventielessen voor bovenbouw basisschool en onder- en bovenbouw middelbare school. De eerste lessen zijn in 2023 gemaakt. De ontwikkeling van een preventiepakket zijn we gestart vanwege signalen uit onze achterban. Er is behoefte aan voorlichting en gesprek over het gemak waarmee men kan afglijden in criminaliteit. Naast de preventielessen zijn er in 2023 74 presentaties en gastlessen gegeven op scholen. Ook ervaringsdeskundigen waren hierbij betrokken.

Bedrijven

Bij ondernemers en bedrijven was er ook in 2023 sprake van grote betrokkenheid en loyaliteit aan 'onze zaak'. We mochten € 195.000 aan financiële bijdragen ontvangen, een stijging van € 33.000 ten opzichte van 2022. Gezien de capaciteit die we konden inzetten, zijn we daarvoor zeer dankbaar. De donaties waren vooral afkomstig van bedrijven die ons al langer steunen. In november is een nieuwe relatiemanager bedrijven aangesteld, om meer bedrijven bij 'onze zaak' te betrekken.

Fondsen

De bijdragen van fondsen kwamen uit op € 330.000. Dit is min of meer stabiel in vergelijking met 2022, maar tegelijk hoger dan begroot (€ 250.000). Fondsen zijn een belangrijke partner voor ons werk. Hun beleid ten aanzien van aanvragen is echter zeer divers. In algemeenheid kan gezegd worden dat innovatie en vernieuwing belangrijk zijn. Jaarplan donaties zijn zeer beperkt. In deze realiteit zoeken we onze weg in goed overleg met de fondsen.

Online Marketing

2023 was een boeiend online marketing leerjaar met mooie resultaten. Leadwerving i.c.m. telemarketing was succesvol. Met name de kanalen Facebook Remarketing, onze eigen website en de e-mailings van CVandaag droegen bij aan een kwalitatief goede leadgeneratie. Onze e-mailmarketing is aanzienlijk verbeterd en gekoppeld aan de website(formulieren) en aan CRM. Hierdoor kunnen we groepen donateurs gepersonaliseerd e-mailen aan de hand van hun betrokkenheid. Inmiddels wordt acht procent (€ 51.000) van de particuliere inkomsten via online kanalen gedoneerd. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2022. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de toegenomen bekendheid via Facebook, Instagram en Google Ads.

Actieplatform

In 2022 is een apart online actieplatform ingericht onder de naam www.actievoorgevangenzorg.nl. Deze actiesite is bedoeld om de achterban in staat te stellen allerlei vormen van sponsoracties voor Gevangenzorg Nederland te kunnen organiseren waarbij ze giften uit hun eigen netwerken verzamelen voor Gevangenzorg. Een soort van digitale collectebus dus. De actiesite is daarnaast heel geschikt voor gebruik door kerken en scholen. In 2024 moet dit actieplatform 'tot leven' komen en zetten we in op het enthousiasmeren van particulieren en kerken en scholen uit onze achterban om acties te gaan doen.

Subsidies

In 2023 ontvingen wij € 1,6 miljoen aan subsidies. € 175.00 daarvan was gelabeld aan het tweede jaar van het driejarige pilotproject Maatwerk en € 67.200 aan SOS. De subsidie was (éénmalig) bijna € 500.000 hoger dan in 2022. Dit hield verband met het feit dat GNd op tijd de benodigdheden (waaronder VOG verklaringen) op orde had in het kader van het vernieuwingsproces van het justitieel subsidiekader.

'Nadenkend over een compacte omschrijving van de waarde van het vrijwilligerswerk dat honderden vrijwilligers van Gevangenzorg Nederland doen, schoot de uitdrukking 'liefdewerk, oud papier' in mijn gedachte. Misschien een beetje ouderwetse uitdrukking, maar toch... Datgene wat de vrijwilligers van Gevangenzorg Nederland doen is 'liefdewerk'. Het wordt belangeloos, gratis en met toewijding gedaan. De waarde daarvan is bijna niet in woorden uit te drukken. 'Vast'zitten omdat je een grens hebt overschreden kan het gevoel geven dat je 'er niet mag zijn', 'er niet meer toe doet'. Als dan iemand, geheel vrijwillig, trouw contact met je houdt, is dat van onschatbare waarde. Trouwens, tijd en aandacht is het kostbaarste dat de een aan de ander kan geven.'

Ine Voorham - Voormalig Manager Leger des Heils en lid
Maatschappelijke Raad GNd

Media aandacht

We worden veelvuldig benaderd door de media om mee te werken of het aandragen van (ex-)hulpvragers. Wij wegen dit zorgvuldig af. Het zijn zeer tijdrovende processen die om grote zorgvuldigheid vragen. Een mooi moment was onze bijdrage aan het tv-programma Nadia. Daarin vertelde onze hulpvrager Inge over haar zoon in detentie en wat de vrijwilliger van Gevangenzorg voor haar betekent. Onze Maatschappelijk werker Beppie van der Linden beantwoordde vragen over het hulpaanbod voor achterblijvers. Hun optreden werd geciteerd in Metronieuws en op het platform Linda.nl. Daarnaast was er papieren aandacht voor ons werk in media als het Reformatorisch Dagblad (interview bezoeker-vrijwilligers en opiniestuk) het Elisabeth Magazine (met een achterblijver) en in drie edities van Vrouw tot Vrouw, het magazine van de Hervormde vrouwenbond (met gebedspunten). Op onze social media posten we regelmatig nieuws. In het najaar hadden we een crossmediale eindejaarscampagne die inspeelt op de geefbereidheid in december. Voor het eerst hebben we de campagne ingericht vanuit één narratief. In onze nieuwsbrief, social media en advertentiecampagnes (off- en online) stond één gevangene, één gezicht, één verhaal centraal.

Evaluatie 2023

‘We mochten vooral met onze vrijwilligers écht binnenkomen bij de hulvragers’

In 2023 stonden we ‘met lef aan de basis’. De drie jaren daarvoor moesten we onze financiële reserves aanspreken, maar gingen 2023 in met een 0-begroting. We zijn dankbaar te constateren dat we niet opnieuw een aanspraak hoefden te doen op de reserves. Hierover leest u meer in het laatste hoofdstuk, waar u de financiële resultaten aantreft.

We mochten het dertigjarig bestaan van GNd bescheiden vieren, maar vooral mochten we met onze vrijwilligers écht binnenkomen bij de hulvragers. Dat is immers het begin, de basis, van alle verandering. We mochten ons werk met lef doen – met het hart – in alle vrijmoedigheid, vriendelijkheid en volharding. We mochten dankbaar constateren dat we samen met onze achterban en partners konden doen.

Bezoekwerk als basis

Naast het bezoekwerk, dat de basis vormt van ons werk, waren we ook present op de leefafdelingen van gevangenen middels Meet Up. In het kader van herstelrecht boden we diverse varianten van onze herstelrecht cursus SOS aan. We richtten we ons op arbeidstoeleiding door middel van de Cursus ArbeidsOriëntatie (CAO) en arbeidsbemiddeling/-toeleiding. In PI Alphen aan den Rijn combineerden we, op verzoek van de minister voor Rechtsbescherming, voorgaand aanbod in een pilot Maatwerk.

Na detentie komt het erop aan. We mochten (ex-)gevangenen en reclassanten begeleiden naar een hoopvolle toekomst. Wetenschappelijk onderzoek, behorend bij de pilot die we samen met de Reclassering en Exodus draaiden, wees de toegevoegde waarde van de inzet van een vrijwilliger uit. Helaas bleken de kosten een belemmering voor Justitie om de pilot in 2024 voort te zetten danwel in te bedden in een structureel partnerschap.

Vader-Kindmiddagen

Aandacht was er ook voor de Achterblijvers. Naast de bezoekttrajecten en de bel- en mailconsulten, werden de Ontmoetingsdagen georganiseerd en werd lotgenotencontact tijdens de thuisfrontinformatiedagen van de Reclassering Bureau Buitenland begeleid. Verder werden de Ontmoetingsplek en de Vader-Kindmiddagen in samenwerking met PI Dordrecht voorbereid, zodat deze in 2024 geïmplementeerd kunnen worden.

Bij de afdeling Forensische Zorg wisselden het team van twee coördinatoren, waardoor we letterlijk even terug naar de basis moesten. Er is hard gewerkt om deze basis weer op orde te krijgen en nieuwe contacten te leggen met de klinieken, om zo weer met lef 2024 in te gaan. Gelukkig konden we bouwen op vele trouwe vrijwilligers en de uitvoeringsovereenkomsten met klinieken, zodat we de doelstellingen ruimschoots konden behalen.

Inzet vrijwilligers

Om meer zicht te krijgen op de kwaliteit van onze werkwijze en processen lieten we door R&R Case Management een onderzoek hiernaar uitvoeren. Dit resulteerde in een onderzoeksrapport met een aantal aanbevelingen, waarmee we gedeeltelijk in 2023 al aan de slag gingen. Zo ontwikkelden we bijvoorbeeld dashboards waarmee we meer zicht kregen op de inzet van vrijwilligers. In 2024 krijgt het opvolgen van de aanbevelingen een vervolg, onder meer in de verbreding van de inzet van vrijwilligers.

Branding en relatiebeheer

In het vergroten van de effectiviteit, efficiency en inkomsten achterban werd er ingezet op branding en relatiebeheer. Dit deden we door middel van storytelling in woord en beeld in zowel offline media als social media, presentaties en gastlessen. Verder zetten we in op goed relatiebeheer met onze achterban. We zetten daarbij in op RFM-beheer.

Middels lobby werd er ingezet op het netwerken naar partners voor een maatschappelijk en financieel draagvlak, waarbij de nadruk lag op vermogensfondsen, de landelijke politiek en DJI.

Vooruitkijken naar 2024

‘Mijn vrijwilliger is een onmisbare schakel geweest. Zonder hem was ik nooit op deze plek gekomen.’

– Gevangene Jason

Samen zorgen voor Transitie

Onze samenleving is in beweging. Of anders gezegd in transitie. In het gevangeniswezen zien we een beweging naar veiligheid, regie en controle. Dat baart zorg. Zorgelijk is ook de verharding in de criminele wereld. Die werkt door in detentie.

Het is van groot belang om als informele sectororganisatie de verbinding te blijven zoeken met elkaar. Een grote opgave is de financiering van ons jaarplan. Ruim vijftig procent is afkomstig uit de samenleving. De subsidie voor 2024 valt helaas lager uit dan over 2023, dat terwijl de (loon)kosten fors stijgen. Sowieso zetten we weer sterk in om de steun vanuit de samenleving te vergroten. Want bij transformatief denken hoort niet bezuinigen en reorganiseren. ‘Handen vouwen, handen uit de mouwen’ is ons motto.

Het uiteindelijke doel van ons werk is dat gevangenen afrekenen met hun verleden zodat zij aan een nieuw hoofdstuk kunnen beginnen. Ook ondersteunen we de tbs-patiënten, die wellicht nooit meer op eigen benen kunnen staan. Ook zij mogen weten dat zij gezien en verder geholpen worden. En dan de achterblijvers thuis, zij kunnen door onze aandacht weer op adem komen en moed vatten.

We richten ons op een aantal thema's:

1. Werken aan herstel en/of re-integratie

We zetten in op het verdiepen van ons vrijwilligersmanagement. Het gaat daarbij over helder inzicht op de inzet(baarheid) van vrijwilligers en op de aard van en het aantal contactmomenten en de impact daarvan. Continue toerusting van onze (on)betaalde medewerkers blijft van groot belang. Ons beleid op opleiding, training, intervisie en team(building) zetten we voort in 2024.

GND staat voor herstel en re-integratie. Daarvoor wordt in al onze programma's de basis gelegd. We zetten een transitie in gang naar het aanbieden van een integraal aanbod zodra we in contact komen met onze hulpvragers. De contouren van dit integrale concept zijn te zien in de pilot Maatwerk in PI Alphen aan den Rijn, waarvan 2024 het laatste pilotjaar is.

We gaan in ons bezoekprogramma het liefst vroegtijdig de contacten aan. Als de hulpvrager behoefte heeft aan een kortdurend contact, dan kan dat via de Meet Up. Vrijwilligers zijn dan present op de leefafdelingen in diverse gevangenissen.

Herstelgerichte detentie krijgt binnen het gevangeniswezen steeds meer vorm. Het totale zorgaanbod van GND sluit daarbij versterkend aan. Eén van de programma's is ons SOS-aanbod. We kunnen de missie van de PI's met betrekking tot herstelgerichte detentie versterken. Daarnaast starten we in 2024 weer met SOS Gespreksgroepen. Tevens zetten we in op meerjarige afspraken met DJI en/of PI's rond de afname van ons aanbod.

Door middel van ons Kindercadeauproject kunnen gevangenen een verjaardags-/kerstcadeautje voor hun kind (tot en met zeventien jaar) aanvragen. Het lijkt een klein gebaar, maar het heeft grote impact, omdat het de band tussen ouder en kind onderhoudt en versterkt.

[Terugkeer](#)

Om binnen alvast na te denken over re-integratie en werk hebben we Back to the Future (BTF-nieuw)) en de Cursus ArbeidsOriëntatie (CAO) ontwikkeld. Heel gericht denken gevangenen zo na over re-integratie en terugkeer in de samenleving én toekomstig werk en wat daar allemaal voor nodig is. 'Van binnen naar buiten' is voor gevangenen die vrijkomen een belangrijk thema. Er komt, zeker na lange detentie, nogal wat op hen af. Om hen daarin zo goed mogelijk te begeleiden biedt GNd NaZorg aan. Bezoekvrijwilligers lopen nog een poosje mee op om ex-gevangenen te helpen hun weg in de maatschappij weer te hervinden.

Achterblijvers zien zich ook met allerlei vraagstukken geconfronteerd. We bieden hen bezoek door een vrijwilliger aan, hebben contact via Bel- en Mail Consulten, en organiseren Ontmoetingsdagen. We starten in PI Dordrecht met onze eerste Ontmoetingsplek. GNd kan de ontvangst in detentie een wat meer menselijk gezicht geven met welkomst vrijwilligers. Die zijn uiteraard ook beschikbaar voor een gesprekje en voor vragen. We gaan in deze PI ook kinderen begeleiden tijdens de Vader-Kindmiddagen in de PI waar vrijwilligers op een laagdrempelige manier in gesprek kunnen met kinderen van gevangenen.

Met diverse Forensische Klinieken is er een samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast bieden we in nog meer klinieken Forensische Zorg (ForZo) aan. In 2024 bouwen we de hulpverlening uit in klinieken met een overeenkomst en zetten we in op meer overeenkomsten met een kliniek. Zo willen we meer medemensen bereiken die een tbs-behandeling ondergaan en ons hulpaanbod duurzaam borgen. Er is veel vraag naar onze vrijwilligers.

Digi-coaches

De technologische ontwikkelingen nemen een grote vlucht. Wij blijven hierin investeren door optimalisering van de huidige systemen en hulpmiddelen. Intern stellen we digi-coaches aan die collega's in hun digitale vaardigheden kunnen ondersteunen en trainen.

2. Verbreding inzet vrijwilligers

Al onze zorgprogramma's staan of vallen met onze (on)betaalde medewerkers (medewerkers zorg en vrijwilligers) en met de inrichting van processen in onze organisatie. Al die aspecten dienen erop gericht te zijn dat onze hulpvragers ervaren dat zij de juiste hulp ontvangen, zodat zij zich weer kunnen verhouden tot het leven van alledag.

Nadat we ons aanbod meer geclusterd hadden in DAF: Detentie, Achterblijvers en Forensische Zorg en de aanstelling van PI-verantwoordelijken, is in 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de samenwerkingsrelatie tussen vrijwilligers en maatschappelijk werkers. Het ging onder meer over kwaliteit en efficiëntie. We gaan aan de slag met de aanbeveling om competente en bereidwillige vrijwilligers meer verantwoordelijkheden te geven om incidentele (organisatie van bijeenkomsten) dan wel structurele taken (bijvoorbeeld in zorgdossiers) op te pakken.

Eén van de effecten hiervan kan zijn dat de betaalde medewerkers meer de rol van expert en coördinator voor de complexe taken op zich kunnen nemen én, niet onbelangrijk, ook meer tijd hebben voor het onderhouden van contacten met de PI's en klinieken. Dit laatste aspect blijkt essentieel voor de instroom van hulpvragers en de ingang van onze cursussen als SOS en CAO.

Ten opzichte van eerdere jaren zal dit resulteren in een grotere beschikbaarheid voor hulpvragers en een vergroting van de kans op continuering van het werk van GNd. We zijn daarbij alert op het behouden van een goede kwaliteit van onze zorg. We willen in 2024 bereiken dat iedere vrijwilliger minstens eenmaal per jaar wordt ingezet in trajecten en activiteiten.

Regionalisering

Regionalisering is een tweede aanbeveling. Dat is een wens die al eens eerder is geuit. We denken aan regionale herstelcellen. Daarbij willen we de kwaliteiten die onze vrijwilligers in huis hebben, inzetten voor de ontwikkeling van herstelzorg in 'zijn of haar' regio. Hiermee willen we ook de kansen op regionale donaties vergroten.

Net als de verbreding van de inzet van vrijwilligers is regionalisering een massief en complex vraagstuk dat een lange adem vergt. In 2024 zullen we starten met het proces van verbreding van de inzet van vrijwilligers. Dit is een belangrijke transitie die we mensgericht, met elkaar, willen ontdekken en uitrollen. Dit in de context van een brede gedragenheid van onze missie, visie en strategie.

Aandachtsgebied	2023	2024
Aandacht voor Gevangenen		
Bezoek trajecten gevangenen	300	300
Meet Ups	In 4 PI's	In 6 PI's
Maatwerk	15 CAO; 10 bemiddeling naar arbeid; 20 bezoekttrajecten	15 CAO; 10 bemiddeling naar arbeid; 60 bezoekttrajecten
Arbeidsbemiddeling	20 CAO; 15 bemiddeling naar arbeid; 25 lopende trajecten;	20 CAO; 15 bemiddeling naar arbeid; 30 lopende trajecten
SOS cursus	10	12
SOS individueel + follow up	25	45
SOS gespreksgroepen	Onderzoek	1 PI
Back to the future	Implementatie fase	10
Aandacht voor Ex-gevangenen		
Trajecten terugkeer	135	155
chatgesprekken	450	300
Aandacht voor Achterblijvers		
Trajecten Achterblijvers	180	180
Bel-en mailconsulten	200	250
Netwerkgesprekken	Implementeren	5
Ontmoetingsdagen	4	4
Thuisfront informatiedagen	4	4
Ontmoetingsplaats	1 PI	2 PI's
Ouder-Kind-Dagen	Geen	1 PI
Kindercadeau	750	800
Aandacht voor Forensische Zorg		
Trajecten Forensische Zorg	175	175
Aandacht voor Vrijwilligers		
Aantal vrijwilligers	630	660
Basistraining	5	5
Aanvullende trainingen	13	13

3. Vergroting duurzame financiering (achterban en subsidie)

De communicatie-activiteiten staan in 2024 in het teken van branding, bekendheid verwerven voor onze acties, projecten en relatiebeheer. We willen onze (potentiële) achterban goed inzicht blijven geven in wie we zijn en wat we doen. Branding gebeurt zowel online via onze social media, als offline via artikelen en advertenties in de media, en via presentaties en gastlessen in het land. We geven het merk Gevangenezorg inhoud door middel van storytelling in woord, op schrift en in beeld.

Daarnaast besteden we in 2024 extra aandacht aan promotie van specifieke (sponsor)acties als Nacht in de Bak (met daaraan gekoppeld ons actieplatform) en de promotie van ons preventieproject. We willen ook een start maken met een jaarlijks (fiets)evenement.

Het RFM-model dat we in 2024 verder implementeren is het uitgangspunt voor een optimale relatie met onze donateurs. We spreken onze donateurs steeds meer op maat aan, zowel on- als offline.

Relatiebeheer

Als samenlevingsorganisatie voert GNd een actief beleid op een brede inkomstenstroom. Dat voorkomt het risico van eenzijdige afhankelijkheid. Voor 2024 zal dit onverkort prioriteit houden. Van onze begroting is meer dan vijftig procent afkomstig uit de samenleving. De subsidies zijn niet structureel of meerjarig.

In 2024 willen we door middel van data-analyse meer inzicht te verkrijgen in wie onze donateurs zijn en wat hun donatievoorkeur is. In communicatie en fondsenwerving kunnen wij hen dan op maat benaderen. Daartoe zullen we gaan werken met een RFM-relatie en beheerplan. Online marketing speelt een onmisbare en belangrijke rol. Het genereren van kwalitatieve online leads om potentiële donateurs aan GNd te verbinden zal in 2024 een nog sterkere impuls krijgen.

Wat betreft de achterbaninkomsten vanuit bedrijven, kerken en particulieren zullen we onze inspanningen verder vergroten. Voor deze segmenten geldt in totaal een inkomstendoelstelling van € 1.330.000, een verhoging van bijna negen procent ten opzichten 2023. Op deze private segmenten is sprake van een forse ambitie, vooral ten aanzien van particuliere donateurs en bedrijven. Ook (digitale) acties op scholen, in kerken en onder jongeren zien we als belangrijke groeimarkten. Voor 2024 is een doelstelling vastgesteld van ca € 85.000 (acties scholen en ontwikkeling fiets/wandelevent). Verder is begin 2024 het preventie lespakket gereed en toepasbaar op vooral middelbare scholen. De subsidie voor 2024 is ruim € 150.000 lager dan in 2023. Dat houdt verband met grotere aantal aanvragen. Daardoor daalde het subsidiebedrag per vrijwilliger. De vraag is of de uitwerking daarvan op de langere termijn (2024 en 2025) consistent zal zijn. Lobby is van belang Het betreft het netwerken naar partners voor een maatschappelijk en financieel draagvlak. Het gaat met name om vermogensfondsen, de landelijke politiek en DJI.

Financieel jaarverslag

De Raad van Toezicht laat de directeur bestuurder en de organisatie extern en onafhankelijk controleren door een accountant. Over het boekjaar 2023 heeft Visser & Visser de externe controle van de jaarrekening verzorgd.

JAARREKENING 2023

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

25 APR. 2024

MvdB

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.1 Balans per 31 december 2023

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
<i>Immateriële vaste activa</i>				
Software	108.214		175.794	
		108.214		175.794
<i>Materiële vaste activa</i>				
Computernetwerk en inventaris	55.475		102.891	
		55.475		102.891
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	283.729		208.010	
Nog te ontvangen bedragen	271.486		112.514	
Overige vorderingen	130.151		81.883	
		685.366		402.406
<i>Liquide middelen</i>		2.104.546		2.002.386
Totaal activazijde		2.953.600		2.683.478

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.1 Balans per 31 december 2023

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves				
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Continuïteitsreserve	1.594.103		1.231.685	
		1.594.103		1.231.685
Bestemmingsreserve IVO		57.474		0
Kortlopende schulden				
Crediteuren	32.885		40.148	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	184.613		174.615	
Overige schulden	1.084.526		1.237.032	
		1.302.023		1.451.795
Totaal passivazijde		2.953.600		2.683.480

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

25 APR. 2024

M. de B.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.2 Staat van baten en lasten over 2023

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Baten:			
Subsidies van overheden*	1.613.561	1.565.000	1.128.152
Baten uit eigen fondsenwerving:			
Kerkelijke gemeenten*	339.188	300.000	288.365
Bedrijven	195.037	150.000	162.068
Fondsen*	330.000	250.000	350.000
Particulieren (donaties en giften)	770.194	775.000	736.339
Scholen*	64.269	75.000	4.248
Legaten	0	0	0
Overige baten (vnl. stichtingen)*	40.411	10.000	32.118
Actie Koers*	75.678	50.000	0
Som van de baten	<u>3.428.338</u>	<u>3.175.000</u>	<u>2.701.291</u>
* baten van andere organisaties zonder winststreven			
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen			
Gevangenzorg	526.983	505.000	554.841
Nazorg	306.999	357.000	227.977
Maatwerk	406.991	479.000	455.712
Aandacht voor achterblijvers (v/h Familiezorg)	261.236	257.000	219.203
Forzo - Forensisch Zorgprogramma TBS	250.542	316.000	285.709
Herstelrecht	325.170	302.000	305.690
Kinderkado- en Kerstactie	15.080	14.000	18.124
Voorlichting	301.648	333.000	287.665
	<u>2.394.650</u>	<u>2.563.000</u>	<u>2.354.922</u>
Wervingskosten baten			
Wervingskosten	381.798	386.000	395.522
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	240.601	226.000	257.329
Som van de lasten	<u>3.017.049</u>	<u>3.175.000</u>	<u>3.007.773</u>
Saldo vóór financiële baten en lasten	<u>411.289</u>	<u>0</u>	<u>-306.482</u>
Rentelasten	-600		-2.963
Rentebaten	9.202		
Saldo financiële baten en lasten	<u>8.602</u>		<u>-2.963</u>
Saldo van baten en lasten	<u>419.891</u>	<u>0</u>	<u>-309.445</u>
Bestemming saldo van baten en lasten			
Continuïteitsreserve	362.418	0	-309.445
Bestemmingsreserve IVO	57.474		0
	<u>419.891</u>	<u>0</u>	<u>-309.445</u>

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving inclusief de Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij Titel 9 Boek 2 BW.

Activiteiten

De activiteiten van Gevangenzorg Nederland, statutair gevestigd te Zoetermeer, bestaan voornamelijk uit:

- zorg aan (ex-)gevangenen, TBS-patiënten en hun familie
- participatie als zelfstandige organisatie in Prison Fellowship International (PFI)

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan Koraalrood 25 te Zoetermeer en op externe locaties.

Het KvK-nummer van de Stichting is 41157975.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Afschrijvingspercentage:

Software 20%

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Afschrijvingspercentages:

Computernetwerk, telefooninstallatie, inventaris 20%

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering van de vorderingen geschiedt onder aftrek van een eventuele voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting. Het betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Het Treasurystatuut is van toepassing, waarbij deposito's < 1 jaar zijn toegestaan, beleggingen zijn niet toegestaan.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Reserves

Het vrij besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

De reserves bestaan uit de continuïteitsreserve en een bestemmingsreserve. De continuïteitsreserve dient ter dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Gevangenzorg Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De bestemmingsreserve is bij bestuursbesluit ingesteld om het project Innovatie, Verduurzaming en Organisatie IVO) in 2024 af te ronden.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR SCHATTINGEN

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Gevangenzorg Nederland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten betreffen met name collecten, donaties, giften, schenkingen en subsidies.

Ontvangsten worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat in de balans rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen.

Rentebaten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben.

Beheerslasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

TOELICHTING OP DE LASTENVERDEELSTAAT

De kosten van de organisatie worden als volgt over de diverse doelstellingen verdeeld. Deze verdeling vindt in beginsel plaats op basis van de realisatie in het boekjaar aan de hand van per kostenplaats in de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Substantiële verschillen tussen begroting en realisatie worden onder de lastenverdeelstaat toegelicht.

De loonkosten van een deel van de medewerkers zijn direct toe te rekenen aan een specifieke doelstelling. Voor de indirecte medewerkers geldt dat op basis van een inschatting een verdeling is gemaakt van de gerealiseerde inzet van uren en de loonkosten naar rato hiervan zijn toegerekend.

De huisvestingskosten, de automatiseringskosten, de kantoorkosten en de algemene kosten worden toegerekend op basis van het aantal gerealiseerde full time equivalenten (FTE), waarbij eveneens rekening wordt gehouden met het verschil in salaris per medewerker.

De kosten van communicatie, de programmakosten en de vrijwilligerskosten waren begroot naar rato van voorgaande jaren. De realisatie is op basis van de werkelijke kosten per doelstelling verdeeld en sluit derhalve aan op de werkelijke situatie.

Het project Innovatie, Verduurzaming en Organisatie (IVO) is gericht op het vergroten van de efficiëntie bij de zorgorganisatie; de kosten zijn verdeeld over de programma's op basis van de verhouding van de salariskosten van die programma's.

Gewaarmerkt voor identificatiedoelstellingen.
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

25 APR. 2024

M. de B.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	2023	2022
	€	€
Aanschafwaarde	337.898	337.898
Cumulatieve afschrijvingen	-162.104	-94.520
Boekwaarde per 1 januari	<u>175.794</u>	<u>243.378</u>
Investerings	0	0
Desinvesteringen aanschafwaarde	0	0
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	0	0
Afschrijvingen	-67.580	-67.584
Mutatie boekjaar	<u>-67.580</u>	<u>-67.584</u>
Aanschafwaarde	337.898	337.898
Cumulatieve afschrijvingen	-229.684	-162.104
Boekwaarde per 31 december	<u>108.214</u>	<u>175.794</u>

De aanwezige immateriële vaste activa - software - zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

Aanschafwaarde	293.362	319.006
Cumulatieve afschrijvingen	-190.471	-156.224
Boekwaarde per 1 januari	<u>102.891</u>	<u>162.782</u>
Investerings	0	0
Desinvesteringen aanschafwaarde	-2.495	-25.644
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	1.627	24.689
Afschrijvingen	-46.548	-58.936
Mutatie boekjaar	<u>-47.416</u>	<u>-59.891</u>
Aanschafwaarde	290.867	293.362
Cumulatieve afschrijvingen	-235.392	-190.471
Boekwaarde per 31 december	<u>55.475</u>	<u>102.891</u>

De aanwezige activa - computernetwerk, telefooninstallatie en inventaris - zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	<u>283.729</u>	<u>208.010</u>
Nog te ontvangen bedragen		
Nog te ontvangen toezeggingen	<u>271.486</u>	<u>112.514</u>
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde bedragen	104.783	72.311
Nog te ontvangen bedragen	<u>25.368</u>	<u>9.572</u>
	<u>130.151</u>	<u>81.883</u>

Buiten de hieronder weergegeven liquide middelen houdt de Rabobank € 21.500 geblokkeerd op een afzonderlijke (verpande) rekening i.v.m. de door de bank op verzoek van GNd conform voorwaarden huurovereenkomst afgegeven huurgarantie jegens de verhuurder van Koraalrood 25 te Zoetermeer.
Dit bedrag is verantwoord onder "vooruitbetaalde bedragen".

Liquide middelen

Rabobank Zakelijke rekening .998	221.441	206.381
Rabobank Zakelijke rekening .087	195.207	113.207
Rabobank BedrijfsSpaarRekening .230	444.113	169.563
Rabobank VermogenSparen .280	624.687	99.657
ING Zakelijke Rekening .416	91.986	1.215.325
ING Zakelijke Rekening .498	24.166	99.238
ING Vermogen Spaarrekening .416	<u>502.946</u>	<u>99.016</u>
	<u>2.104.546</u>	<u>2.002.386</u>

De liquide middelen zijn bestemd voor directe aanwending in het kader van de doelstellingen en staan geheel ter vrije beschikking.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

RESERVES

Vrij besteedbaar vermogen	2023	2022
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	1.231.685	1.541.130
Bestemming resultaat boekjaar	362.418	-309.445
Stand per 31 december	1.594.103	1.231.685

Gevangenzorg Nederland heeft het jaar 2023 afgesloten met een positief resultaat. Dit resultaat is toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Deze reserve wordt wenselijk geacht vanwege de continuïteit van de zorgverlening aan hulpvragers en wordt onder meer aangesproken in geval van onverwachte tegenvallers zoals bijvoorbeeld een daling van de baten uit fondsenwerving. In dat geval kan voldaan worden aan de doorlopende vaste lasten.

De gewenste omvang van deze reserve wordt gesteld op € 1,5 miljoen. Deze omvang wordt gemotiveerd vanuit de liquiditeitsbehoefte van € 500.000, noodzakelijk om alle betalingen binnen een normale termijn te kunnen verrichten. Verder ter financiering van de vaste activa, nu totaal ~ € 150.000. Daarnaast is de reserve nodig om bij onverwachte omstandigheden doorlopende (salaris)kosten te kunnen blijven betalen totdat de organisatie is aangepast op die gewijzigde omstandigheden. Hiervoor wordt € 500.000 aangehouden, ongeveer 25% van de totale salariskosten. Tenslotte wordt € 350.000 vermogen aangehouden om de afhankelijkheid van fluctuerende subsidies e.d. te dempen.

Bestemmingsreserve Innovatie, Verduurzaming en Organisatie	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Stand per 1 januari	0	0
dotatie vanuit resultaatbestemming	57.474	0
Stand per 31 december	57.474	0

De bestemmingsreserve IVO is ingesteld om een 2-jarig project - met als doel verbeterde efficiency in de zorgorganisatie - af te ronden.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	32.885	40.148
	32.885	40.148
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	106.035	100.965
Pensioen	78.578	73.650
	184.613	174.615

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Overige schulden		
Te betalen vakantierechten	68.570	63.785
Reservering verlofrechten en overuren	28.665	42.254
Reservering loopbaanbudget	69.638	59.882
Te betalen administratie- en accountantskosten	10.000	10.000
Te betalen fee PFI	10.000	10.000
Te betalen premie ZFW/WE	320	394
Te betalen netto loon	557	620
Vooruitontvangen huurkorting *)	0	1.138
Vooruitontvangen subsidie Min V&J	876.897	1.035.749
Overige schulden	535	536
Nog te ontvangen facturen	19.344	12.674
	<u>1.084.526</u>	<u>1.237.032</u>

*) de per 1.8.2018 vooruitontvangen huurkorting van € 9.750 is verdeeld over de gehele looptijd van het huurcontract (t/m juli 2023)

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten

Toezeggingen fondsen

Door diverse fondsen en subsidieverstrekkingen kunnen toezeggingen zijn gedaan aan Gevangenzorg Nederland die betrekking hebben op de periode na afloop van het boekjaar. Tot en met boekjaar 2023 is voor een bedrag van € 300.000 aan toezeggingen gedaan voor navolgende jaren, waarbij € 65.000 is toegezegd voor > 1 jaar.

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

Sinds 1 augustus 2018 huurt Gevangenzorg Nederland een kantoorpand aan Koraalrood 25 te Zoetermeer. De huurverplichting bedraagt € 69.556 per jaar plus € 19.500 - te vermeerderen met BTW - per jaar voor energie- en servicekosten en een toelage voor 5% BTW-derving. De huur wordt vanaf 1.8.2020 jaarlijks geïndexeerd. De overeenkomst is per 1.8.2023 met vijf jaar verlengd.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Sinds 2018 hebben de leden van de RvT recht op een jaarlijks vast te stellen vergoeding zonder opslag voor activiteiten in een commissie, dit met een maximum van de geldende fiscale vrijwilligersvergoeding.

Aangegane investeringsverplichting

Per ultimo 2023 zijn er geen aangegane investeringsverplichtingen.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

Structurele subsidies

In het boekjaar zijn de volgende structurele (=meerjarige) subsidies als baten verantwoord:

- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) subsidie conform subsidiekader 2023-2025;
- Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen Min. V&J t.b.v. project Maatwerk;
- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voor het geven van op herstel gerichte SOS cursussen;

	2023	2022
	€	€
Personeelskosten		
Brutolonen en salarissen	1.563.132	1.603.511
Ontvangen ziektekostenuitkeringen	-40.739	-54.998
Sociale lasten uitvoeringsinstanties	245.672	253.478
Pensioenpremie personeel	142.406	155.052
	1.910.471	1.957.043

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2023 was gemiddeld 26,5 FTE in dienst; voor de directe zorg ging het om 14,7 FTE, de indirecte functies besloegen 11,8 FTE. In het jaar 2022 was dit 29,3 FTE (zorg 15,4 FTE, indirecte functies 13,9 FTE).

Beloning directeurbestuurder

De Raad van Toezicht heeft de beloning van de directeur bestuurder in 2019 herijkt aan de hand van de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 405 punten met een maximaal jaarinkomen in 2023 van € 120.741.

De beloning vindt plaats conform schaal 14 van de CAO Sociaal Werk, Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Functionaris (directeur bestuurder)	Mr. H. Barendrecht	
In dienst vanaf	1-aug-95	
In dienst tot	n.v.t.	
	2023	2022
Periode 1/1 - 31/12	100% (36 uur)	100% (36 uur)
Totale loonkosten Gevangenzorg Nederland	€ 152.008	€ 137.889
waarvan pensioenlasten (wg deel)	€ 13.291	€ 13.181
bruto salaris	€ 101.144	€ 95.808
vakantiegeld	€ 8.083	€ 7.607
eindejaarsuitkering	€ 9.058	€ 8.580
Totaal jaarinkomen	€ 118.285	€ 111.994

De directeur bestuurder heeft twee onbezoldigde nevenfuncties:

- lid Raad van Advies van Prison Watch
- lid Board of Directors Prison Fellowship International

Beloning Raad van Toezicht

Voor de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht van de stichting kwam in 2023 een bedrag van € 9.450 (2022 € 9.000) exclusief gedeclareerde onkosten ten laste van de stichting.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

	2023	2022
	€	€
Overige personeelskosten		
Reiskostenvergoeding	76.878	56.845
Thuiswerkvergoeding	5.286	5.494
Kantinekosten	2.431	2.427
Studiekosten personeel	39.659	11.760
Reis- en verblijfkosten	367	638
Wervingskosten personeel	18.241	9.171
Verzuimverzekering personeel	82.248	91.452
Overige personeelskosten *	-18.411	26.518
Inhuur derden	14.877	22.128
	<u>221.576</u>	<u>226.433</u>

* beïnvloed door vrijval reserve verlofrechten met € 13.589 en vrijval van € 11.984 reservering loopbaanbudget

Incidentele pensioenlasten

Incidentele pensioenlasten	0	21.509
	<u>0</u>	<u>21.509</u>

In 2016 is naar voren gekomen dat Gevangenzorg Nederland verplicht met terugwerkende kracht diende te worden aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. Er is daarom voor meerdere jaren al sprake geweest van een gelijkwaardigmaking. De discussie kon conform verwachting in 2022 worden afgerond waarmee dit dossier is gesloten.

Programmakosten

Folders en promotiemateriaal programma's	34.767	20.851
Overige programmakosten	4.581	2.871
	<u>39.348</u>	<u>23.723</u>

Vrijwilligerskosten

Declaraties door vrijwilligers t.b.v. programma's	105.405	81.067
Intake- en trainingskosten vrijwilligers	13.623	11.909
Kosten vrijwilligersinformatiebulletin	2.092	3.461
Kosten vrijwilligersdag	6.470	6.946
Overige kosten vrijwilligers	4.814	4.923
	<u>132.402</u>	<u>108.306</u>

Huisvestingskosten

Huur pand*	93.386	62.200
Onderhouds- en schoonmaakkosten	12.108	10.423
	<u>105.494</u>	<u>72.623</u>

* in 2022 zijn de afrekeningen servicekosten over de jaren 2018-2021 ontvangen, eenmalige bate totaal € 25.719

Gewaarmerkt voor identificatiedoelenden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

	2023	2022
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	1.436	963
Portiekosten t.b.v. organisatie	11.797	9.400
Kosten telefoon en internet	21.848	19.612
Contributies en abonnementen	1.427	1.348
Kosten kantoordrukwerk	2.049	993
Overige verzekeringskosten	4.469	3.931
Overige kantoorkosten	2.388	1.601
	<u>45.415</u>	<u>37.848</u>
Automatiseringskosten		
Onderhoudskosten computernetwerk	39.625	43.714
Ontwikkelings- en supportkosten	48.991	90.090
Overige automatiseringskosten	20.308	21.757
Huur- en servicekosten copier	6.100	5.145
	<u>115.024</u>	<u>160.706</u>
Algemene kosten		
Honoraria voor niet-controlediensten	7.266	6.935
Honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	18.716	18.771
Advisering pensioendossier	0	1.209
CBF Keurmerk	5.324	5.173
Fee PFI	10.000	10.000
Kosten toezichthouder	16.038	10.962
Bankkosten	11.003	12.554
Algemene kosten	4.445	9.087
	<u>72.791</u>	<u>74.692</u>
Communicatiekosten		
Mediacampagne	18.569	18.861
Werving donateurs	72.963	60.428
Relatiebeheer	118.227	111.981
Declaraties PR-vrijwilligers	7.857	5.230
Overige kosten	4.001	2.795
	<u>221.617</u>	<u>199.295</u>
Projectkosten IVO		
uitgaven 2023	38.778	0
	<u>38.778</u>	<u>0</u>
Afschrijvingen		
Afschrijvingskosten kantoorinventaris	24.180	29.259
Afschrijvingskosten computerapparatuur	22.368	28.752
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	67.584	67.584
	<u>114.132</u>	<u>125.595</u>

Zoetermeer, april 2024
Stichting Gevangenzorg Nederland

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

25 APR. 2024
MvdB

Lastenverdelingsstaat 2023

Gezamenlijke Nederlandse Zoetmeester

Doelstelling

Lasten	Doelstelling										Totaal 2023	Totaal 2022
	Gezamenlijke	Nazorg	Maatwerk	Aandacht voor Acherblijvers (familiezorg)	Forzo	Forensisch Zorgprogramma TB5	Herstelrechtprogramma incl. S05	Kinderkado- en kerstactie	Voorlichting	Wervingskosten		
Personelekosten	334.241	203.273	293.008	175.588	154.061	222.595	5.730	145.088	201.576	174.758	1.909.916	1.957.044
Overige personeelskosten	37.567	37.286	31.011	19.919	17.147	25.009	711	15.226	19.672	18.026	221.575	226.427
Incidentele pensioenlasten											0	0
Vrijwilligerskosten	55.598	10.109	6.554	10.925	36.541	11.550	2.043	13.240	3.372	75	132.420	126.000
Programmakosten	5.106	1.074	1.593	5.963	345	3.842	4.738	3.249	3.396	3.802	39.348	39.000
Kantoorkosten (excl. afschr.)	8.224	4.857	6.515	4.388	3.735	5.477	167	7.720	9.471	9.033	44.401	43.000
Huisvestingskosten	19.539	11.540	15.480	10.426	8.874	13.013	398	8.417	10.327	9.849	105.494	107.000
Automatiseringskosten (excl. afschr.)	21.304	12.583	16.878	11.368	9.676	14.188	434	94.893	116.446	8.893	115.024	113.000
Communicatiekosten	932										221.164	251.000
Algemene kosten	13.977	8.185	10.953	7.377	6.279	9.207	282	5.462	6.701	6.392	74.795	59.000
Afschrijvingen	21.139	12.485	16.747	11.280	9.601	14.078	431	8.352	10.246	9.773	114.132	116.000
Innovatie, Verduurzaming en Org.	9.357	5.627	8.259	4.901	4.284	6.211	147				38.778	176.000
Eindtotaal	526.983	306.999	406.991	261.236	230.542	325.170	15.080	301.648	381.798	240.601	3.017.009	3.175.000
											1.959.000	1.957.044
											186.000	226.427
											0	21.509
											126.000	108.815
											39.000	23.646
											43.000	37.846
											107.000	72.620
											113.000	160.609
											251.000	199.337
											59.000	74.738
											116.000	125.590
											176.000	176.000
											3.017.009	3.007.273

Totaal aan baten: 3.436.940
 Baten eigen fondswerving: 1.814.776
 Totaal gewonnen baten: 3.428.338

Doelbestedingsratio (besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale inkomsten):
 Doelbestedingsratio (besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale uitgaven):
 Kosten uit eigen fondswerving (ten opzichte van baten eigen fondswerving):
 Kosten uit eigen fondswerving (ten opzichte van totaal gewonnen baten):

* deze ratios vertekenen door het grote positieve resultaat in 2023, wat in 2023 niet meer bestaat kon worden

Toelichting:

Personelekosten zijn - ondanks een Cao-verbod van 7% per 1 juli 2023 - zo'n € 50.000 lager uitgevallen dan begroot. Dat is het gevolg van een te conservatieve raming en het niet of later invullen van vacatures. Onder overige personeelskosten is de niet-voorzijene tijdelijke inhuur-derden voor Nazorg (€ 15.000) begrepen, evenals de studiekosten (€ 38.000) bij een begroting van € 7.500). Overigens wordt een deel van de studiekosten gedeekt door ~€ 5.000 vrijvat loopbaarbudget.

Communicatiekosten zijn rond € 30.000 lager uitgekomen dan begroot, o.a. omdat geanticiperde hogere drukkosten meevielen.

Het volledig reserveren van de begrotingsruimte voor project Innovatie, Verduurzaming en Organisatie (IVO) bleek uiteindelijk niet nodig. Met een inzet van ruim € 96.000 (waarvan € 39.000 uitgegeven in 2023 en € 57.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve) is de organisatie een impuls gegeven ter verbetering van de efficiency t.a.v. de ondersteunende automatisering en de werkomgeving.

2023*	begroot 2023	2022
69,7%	80,7%	87,3%
79,4%	80,7%	78,3%
21,0%	24,0%	25,2%
11,1%	12,2%	14,6%

**Aan de leden van de Raad van Toezicht van
Stichting Gevangenzorg Nederland
Postbus 5042
2701 GA ZOETERMEER**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Gevangenzorg Nederland per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Gevangenzorg Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- a. Het verslag van de Leden van de Raad van Toezicht
- b. Het verslag van het Bestuur

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de leden van de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 25 april 2024

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

was getekend

Mr. drs. M.J. van den Bos RA